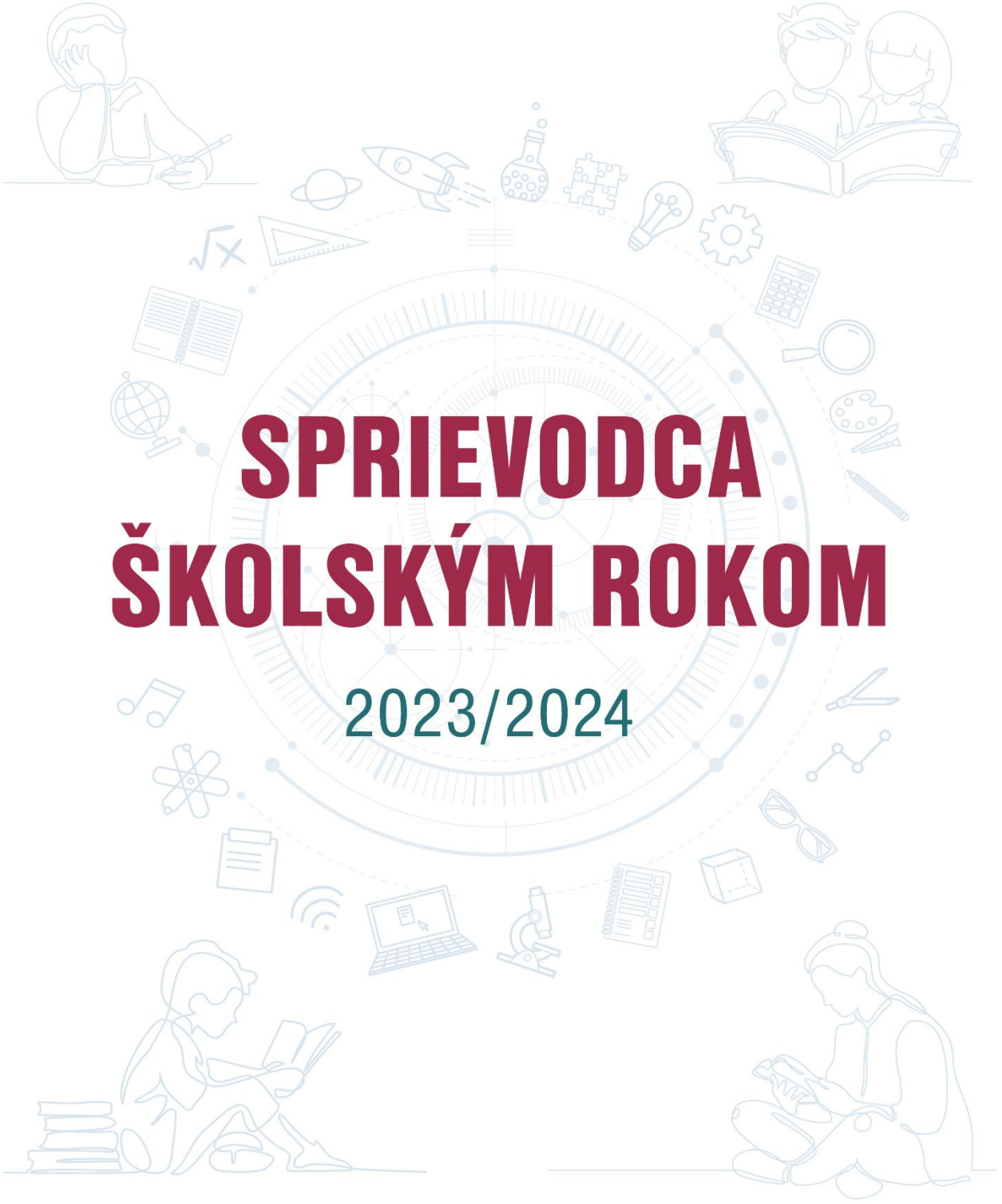

SPRIEVODCA ŠKOLSKÝM ROKOM

2023/2024

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Obsah

Úvodné slovo 4
ORGANIZAČNÉ POKYNY MŠVVaŠ SR NA ŠKOLSKÝ ROK 2023/2024 5
1 Organizácia školského roka 5
1.1 Obdobie školského vyučovania 5
1.2 Školské prázdniny 5
2 Celoslovenské testovanie žiakov základných škôl 6
2.1 Testovanie 9 6
2.2 Externé testovanie na účel získania nižšieho stredného vzdelania 6
2.3 Celoslovenské testovanie pohybových predpokladov žiakov prvých a tretích ročníkov ZŠ 7
3 Termíny konania prijímacích skúšok na stredné školy a termíny zverejnenia zoznamu uchádzačov podľa výsledkov prijímacieho konania pre školský rok 2024/2025 7
4 Záverečná skúška 9
5 Maturitná skúška 9
6 Absolventská skúška 10
7 Medzinárodné merania 10
8 Súťaže 11
9 Účinnosť 11
INFORMAČNÝ SERVIS 12
1 Dokumentácia a legislatíva 12
1.1 Školské tlačivá, poskytovanie informácií a štatistické zisťovania 12
1.2 Prehľad právnych predpisov a rezortných predpisov vydaných od 1. 1. 2022 13
2 Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci 16
2.1 Profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov 16
2.2 Morálne oceňovanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov 16
3 Predprimárne vzdelávanie 17
4 Inovácie vo vzdelávaní 18
5 Štátne vzdelávacie programy a štátne výchovné programy 19
5.1 Štátne vzdelávacie programy 19
5.2 Štátne výchovné programy 20
6 Možnosti získania nižšieho stredného vzdelania 20
7 Podpora ochrany a dodržiavania ľudských práv a slobôd v prostredí škôl a školských zariadení 21

7.1 Inkluzívne vzdelávanie, školské podporné tímy 21
7.2 Vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami 22
7.3 Špeciálne výchovné zariadenia 24
7.4 Vzdelávanie detí cudzincov 24
7.5 Zariadenia poradenstva a prevencie 24
8 Národnostné školstvo 25
9 Odborné vzdelávanie a príprava 28
9.1 Vzdelávacie programy 28
9.2 Systém duálneho vzdelávania 28
10 Voľba kariéry a celoživotné vzdelávanie 29
10.1 Kariérové poradenstvo 29
10.2 Vzdelávanie dospelých na stredných odborných školách 30
10.3 Možnosti štúdia na vysokých školách 31
11 Digitalizácia 31
12 Prevencia rizikového správania 33
13 Globálne vzdelávanie 39
14 Finančná gramotnosť a podnikateľské zručnosti 41
15 Zdravie a pohyb 42
16 Základné umelecké školy 43
17 Neformálne vzdelávanie mládeže 44
18 Vzdelávacie zdroje 45
19 Program Erasmus+. 45
20 Ďalšie programy podpory medzinárodnej mobility 47
21 Programy vzdelávania žiakov a učiteľov 48
22 Školský program 48
23 Školské stravovanie 49
Príloha 1 Termíny školských prázdnin 50
Príloha 2 Použité skratky 52

Úvodné slovo

Vážené a milé kolegyne a kolegovia,

školský rok 2023/2024 môže byť prelomovým rokom, vykročením na cestu ku školstvu, v ktorom bude radosť pracovať a vzdelávať sa. Kto by to nechcel? Bude to však dlhá cesta, ktorá po desiatkach rokov zanedbávania školstva, planých deklarácií o priorite vzdelávania, povrchných alebo nedotiahnutých reforiem, skomplikovania „systému“ a postupnému poklesu prestíže nášho povolania a výsledkov našich žiakov, teraz len začína – prvými ale odhodlanými krokmi.
Zo stovky prihlásených škôl začína 40 prvých vzdelávať podľa nového ŠVP (schváleného 31. 3. 2023). Štartujú overovanie reformy obsahu a foriem vzdelávania.
Na Slovensku bude od septembra 2023 pôsobiť 32 RCPU, ktoré ste zrodili Vy – poskytli ste spomedzi seba inšpiratívnych ľudí, ktorí sa šľachetne delia o svoje poznanie a skúsenosti s ďalšími.
Novelizovaný školský zákon a súvisiace zákony prinášajú systém podporných opatrení pre deti a žiakov; rozšírenie podporných tímov na školách napr. o zdravotníckych pracovníkov na SŠ alebo sociálnych pracovníkov. Konečne môžeme mať na školách aspoň zárodky stredného manažmentu– zamestnanca v pozícii supervízora môže riaditeľ(ka) školy poveriť riadením v rozsahu 1 – 5 hodín úľavy na úväzku s príslušným príplatkom. Je to prvý krok správnym smerom.
Všetko toto už v nejakej podobe a rôznej miere na školách/ŠZ robíte – dlho suplujete podvyživený systém. Preto sme radi, že sa v tomto mimoriadne ťažkom období podarilo zvýšiť platy pedagogickým a odborným zamestnancom o 10 a 12 % v roku 2023, ostatným zamestnancom o 7 a 10 % a zvýšiť prevádzkový normatív po 20 rokoch (!) o cca 22 % – čo je dobrá správa, ale my vieme, že tým len dobiehame zameškané.
Aj v tomto musíme ísť ďalej – za cieľom zatraktívnenia nášho povolania a všestranného zabezpečenia požadovanej kvality našich škôl a školských zariadení – finančne, metodicky, systémovými opatreniami.
Ďakujeme Vám za Vaše odhodlanie a vernosť povolaniu. Prajeme nový školský rok úrodný na radosť z detí a žiakov; štedrý na porozumenie a tvorivé úsilie, korunované spravodlivým zadosťučinením z Vašej nenahraditeľnej práce. Želáme Vám aj plodnú spoluprácu na všetkých úrovniach, od rodičov, kolegyne a kolegov, cez stavovské organizácie až po ministerstvo.

S úctou

Ján Horecký
Daniel Bútora

ORGANIZAČNÉ POKYNY MŠVVaŠ SR NA ŠKOLSKÝ ROK 2023/2024

1 Organizácia školského roka

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „ministerstvo školstva“) podľa § 150 ods. 6 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 245/2008 Z. z.“) a vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 231/2009 Z. z o podrobnostiach o organizácii školského roka na základných školách, na stredných školách, na základných umeleckých školách, na praktických školách, na odborných učilištiach a na jazykových školách v znení neskorších predpisov vydáva nasledovné pokyny k organizácii školského roka 2023/2024.

1.1 Obdobie školského vyučovania

a. Školský rok sa začína 1. septembra 2023. Školské vyučovanie sa začína **4. septembra 2023** (pondelok). Školské vyučovanie v prvom polroku školského roka sa končí **31. januára 2024** (streda).

b. Školské vyučovanie v druhom polroku školského roka sa začína **1. februára 2024** (štvrtok) a končí sa **28. júna 2024** (piatok).

1.2 Školské prázdniny

Termíny školských prázdnin (okrem materských škôl) v školskom roku 2023/2024 sú uvedené v *Tabuľke 1* a termíny školských prázdnin na školské roky 2024/2025 a 2025/2026 sú v *Prílohe 1*.

Tabuľka 1

Prázdniny šk. rok 2023/2024		**Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin**	**Termín prázdnin**	**Začiatok vyučovania po prázdninách**
jesenné		*27. október 2023 (piatok)*	30. október – 31. október 2023	*2. november 2023 (štvrtok)*
vianočné		*22. december 2023 (piatok)*	23. december 2023 – 7. január 2024	*8. január 2024 (pondelok)*
jarné	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	*16. február 2024 (piatok)*	19. február – 23. február 2024	*26. február 2024 (pondelok)*
	Košický kraj, Prešovský kraj	*23. február 2024 (piatok)*	26. február – 1. marec 2024	*4. marec 2024 (pondelok)*
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj	*1. marec 2024 (piatok)*	4. marec – 8. marec 2024	*11. marec 2024 (pondelok)*
veľkonočné		*27. marec 2024 (streda)*	28. marec – 2. apríl 2024	*3. apríl 2024 (streda)*
letné		*28. jún 2024 (piatok)*	1. júl – 1. september 2024	*2. september 2024 (pondelok)*

Prevádzka materských škôl sa bude počas mesiacov júl a august zabezpečovať v súlade s informatívnym materiálom Materská škola a školské prázdniny.
Prevádzka každej MŠ zaradenej v sieti škôl a školských zariadení SR, bez ohľadu na jej zriaďovateľa, **sa počas mesiacov júl a august preruší nepretržite najmenej na tri týždne**.

2 Celoslovenské testovanie žiakov základných škôl

Podľa § 155 zákona č. 245/2008 Z. z. a v súlade s § 11 a 12 vyhlášky č. 223/2022 Z. z. sa v školskom roku 2023/2024 uskutoční externé testovanie žiakov deviateho ročníka základných škôl (Testovanie 9), na ktorom sa môžu zúčastniť aj žiaci podľa § 97 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z. Na Testovaní 9 sa podľa § 155 ods. 8 zákona č. 245/2008 Z. z. zúčastnia aj žiaci 4. ročníka gymnázií s osemročným vzdelávacím programom a tanečných konzervatórií s osemročným vzdelávacím programom a 1. ročníka stredných škôl s päťročným vzdelávacím programom prijatí na vzdelávanie v strednej škole z ôsmeho ročníka základnej školy.
Celoslovenské testovanie žiakov základných škôl (Testovanie 9) sa uskutoční v termínoch podľa *Tabuľky 2*.
Tabuľka 2

Prehľad termínov Testovanie 9 (T9) v školskom roku 2023/2024

Testovanie	Termín	Predmet
T9 riadny termín	**20. 3. 2024** (streda)	matematika, slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra*
	21. 3. 2024 (štvrtok)	slovenský jazyk a slovenská literatúra*, ukrajinský jazyk a literatúra**
T9 náhradný termín	**4. 4. 2024** (štvrtok)	matematika, slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra*
	5. 4. 2024 (piatok)	slovenský jazyk a slovenská literatúra*, ukrajinský jazyk a literatúra**

* škola s vyučovacím jazykom maďarským ** škola s vyučovacím jazykom ukrajinským

2.1 Testovanie 9

a. Testovanie žiakov sa uskutoční z predmetov matematika, slovenský jazyk a literatúra (okrem škôl s vyučovacím jazykom maďarským), maďarský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra (v školách s vyučovacím jazykom maďarským) a z predmetu ukrajinský jazyk a literatúra (v školách s vyučovacím jazykom ukrajinským), *Tabuľka 2*.

b. Testovanie žiakov sa uskutočňuje podľa vzdelávacích štandardov Štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy, vzdelávacích štandardov pre 1. – 4. ročník gymnázií s osemročným vzdelávacím programom a pre 1. ročník gymnázií s päťročným vzdelávacím programom Štátneho vzdelávacieho programu pre gymnáziá a sleduje ich obsahovú a výkonovú zložku.

c. Prihlasovanie žiakov na Testovanie 9 sa uskutoční v termíne **13. – 30. november 2023**.
d. Informácie o Testovaní 9.

2.2 Externé testovanie na účel získania nižšieho stredného vzdelania

Ministerstvo školstva zabezpečí v školskom roku 2023/2024 podľa § 155 ods. 9 zákona č.245/2008 Z. z. a v súlade s § 13 vyhlášky č. 223/2022 Z. z. externé testovanie na účel získania nižšieho stredného vzdelania (ďalej len „externé testovanie“), na ktorom sa môžu zúčastniť fyzické osoby, ktoré dosiahli primárne vzdelanie a skončili povinnú školskú dochádzku. Podľa zákona č.182/2023 Z. z. , ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia

a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len zákon č. 182/2023 Z. z.) sa od školského roka 2023/2024 žiak s mentálnym postihnutím bude môcť zúčastniť externého testovania na účel získania nižšieho stredného vzdelania už v poslednom ročníku základnej školy, pričom môže získať nižšie stredné vzdelanie na základe výsledku tohto externého testovania až absolvovaním posledného ročníka základnej školy, nie absolvovaním samotného testu.

a. Obsah externého testovania a kritériá úspešného absolvovania externého testovania zverejní na svojom webovom sídle ministerstvo školstva do **31. októbra 2023**.

b. Žiadosť sa podáva orgánu miestnej štátnej správy v školstve najneskôr **do 30. novembra 2023**.

c. Externé testovanie sa uskutoční v termíne **20. – 22. marec 2024**. V tomto termíne sa zároveň uskutoční aj opravný termín externého testovania na účel získania nižšieho stredného vzdelania pre neúspešných uchádzačov z roku 2023. Dni konania pre jednotlivé predmety určí Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR na základe počtu prihlásených žiakov a zverejní ich najneskôr **15. februára 2024**.

d. Informácie o externom testovaní na účel získania nižšieho stredného vzdelania.

2.3 Celoslovenské testovanie pohybových predpokladov žiakov prvých a tretích ročníkov ZŠ

Na základe § 58 písm. p) zákona č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa uskutoční testovanie pohybových predpokladov žiakov prvých a tretích ročníkov základných škôl v termíne od **5. 9. 2023** do **27. 10. 2023**.

a. Výsledky žiakov zadajú školy v časti ISTŽ, a to najneskôr do **30. novembra 2023**.

b. Metodické pokyny pre testovanie, batéria testov, postupy a súvisiace inštruktážne videá.

3 Termíny konania prijímacích skúšok na stredné školy a termíny zverejnenia zoznamu uchádzačov podľa výsledkov prijímacieho konania pre školský rok 2024/2025

Podľa § 66 ods. 5 a § 68 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z., určuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky termíny konania prijímacích skúšok na stredné školy pre školský rok 2024/2025 a termín zverejnenia zoznamu uchádzačov podľa výsledkov prijímacieho konania pre školský rok 2024/2025.

Tabuľka 3

Prehľad termínov konania prijímacích skúšok na stredné školy na školský rok 2024/2025 – gymnáziá, stredné odborné školy, školy umeleckého priemyslu a konzervatóriá

Odbory vzdelávania	**Prvý termín**		**Druhý termín**	
overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania		v prípade potreby vzhľadom na počet uchádzačov aj		v prípade potreby vzhľadom na počet uchádzačov aj
vyžaduje sa	**29. apríl 2024**	**30. apríl 2024** a **26. apríl 2024**	**9. máj 2024**	**10. máj 2024** a **13. máj 2024**
nevyžaduje sa	**2. máj 2024**	**3. máj 2024**	**6. máj 2024**	**7. máj 2024**

Riaditeľ strednej školy zverejní na výveske školy a na webovom sídle školy **zoznam uchádzačov podľa výsledkov** prijímacieho konania **17. mája 2024** (v čase od 0:00 do 23:59 hod.).
Uchádzač alebo **zákonný zástupca** neplnoletého uchádzača najneskôr **do 22. mája 2024** (23:59 hod.), **písomne potvrdí strednej škole prijatie na vzdelávanie**.

Stredné športové školy

Overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania v odboroch vzdelávania sa na stredných športových školách koná v dvoch fázach.

Tabuľka 4

Prehľad termínov na overenie špeciálnych schopností, zručností a nadania na stredných športových školách

Fáza	Termín
1. overenie športového nadania	**25. marec** až **19. apríl 2024** pre všetky druhy športov
2. overenie zdravotnej spôsobilosti	1. termín – **29. apríl 2024** v prípade potreby vzhľadom na počet uchádzačov aj **30. apríl 2024** a **26. apríl 2024**
	2. termín – **9. máj 2024** v prípade potreby vzhľadom na počet uchádzačov aj **10. máj 2024** a **13. máj 2024**

Ďalší termín

Ďalší termín na vykonanie prijímacej skúšky na nenaplnený počet miest pre žiakov, ktorých možno prijať do tried prvého ročníka okrem stredných škôl s osemročným vzdelávacím programom (§ 66 ods. 6 zákona č. 245/2008 Z. z.) je **18. jún 2024**, z organizačných dôvodov sa môže prijímacia skúška skončiť 19. júna 2024.
Riaditeľ strednej školy zverejní na výveske školy a na webovom sídle školy **zoznam uchádzačov podľa výsledkov** prijímacieho konania **21. júna 2024** (v čase od 0:00 do 23:59 hod.).
Uchádzač alebo **zákonný zástupca** neplnoletého uchádzača najneskôr **do 26. júna 2024** (23:59 hod.) **písomne potvrdí strednej škole prijatie na vzdelávanie**.

Od školského roka 2023/2024 **dochádza k zmenám v prijímacom konaní**, ktoré vyplývajú zo zákona **č.** 182/2023 Z. z.
V prijímacom konaní na stredné školy sa doručujú len rozhodnutia zákonným zástupcom uchádzačov alebo plnoletým uchádzačom, ktorí neboli prijatí alebo písomne potvrdili prijatie na strednú školu. Nezasielajú sa, ak uchádzač bol prijatý**,** ale prijatie písomne nepotvrdil**, t. j. pre informovanie zákonných zástupcov uchádzačov alebo plnoletých uchádzačov o prijatí resp. neprijatí na strednú školu sa vo väčšej miere stane relevantným zverejnený zoznam uchádzačov podľa výsledkov prijatia.**

4 Záverečná skúška

Podľa § 73 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. určuje ministerstvo školstva termín riadneho skúšobného obdobia a termín mimoriadneho skúšobného obdobia na vykonanie záverečnej skúšky takto:

a. Riadny termín skúšobného obdobia na konanie záverečnej skúšky sa určuje od 12. júna 2024 do 28. júna 2024. Ak si to vyžadujú odborné činnosti, ktoré sa overujú záverečnou skúškou, praktickú časť záverečnej skúšky možno vykonať aj pred 12. júnom, najskôr však vo februári školského roka 2023/2024.

b. Mimoriadny termín skúšobného obdobia na konanie záverečnej skúšky sa určuje od 16. septembra 2024 do 27. septembra 2024 alebo od 3. februára 2025 do 14. februára 2025.

5 Maturitná skúška

Podľa § 77 zákona č. 245/2008 Z. z. určuje ministerstvo školstva riadny, náhradný a opravný termín externej časti maturitnej skúšky (ďalej len „EČ MS“) a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky (ďalej len „PFIČ MS“) takto:

a. Riadny termín EČ a PFIČ MS pre školský rok 2023/2024 sa uskutoční od **12. marca 2024** (utorok) do **15. marca 2024** (piatok) z predmetov podľa *Tabuľky 5*.

b. Náhradný termín EČ a PFIČ MS pre školský rok 2022/2023 sa uskutoční v termíne **5. – 8. september 2023**.

c. Náhradný termín EČ a PFIČ MS pre školský rok 2023/2024 sa uskutoční v termíne **9. – 12. apríl 2024** a **3. – 6. september 2024**.

d. Opravný termín EČ a PFIČ MS pre školský rok 2022/2023 sa uskutoční v termíne **5. – 8. september 2023** a opravný termín EČ a PFIČ MS pre školský rok 2023/2024 sa uskutoční v termíne **3. – 6. september 2024**. Dni konania opravného termínu pre jednotlivé predmety určí ministerstvo školstva na základe počtu prihlásených žiakov a zverejní ich najneskôr 2. augusta 2023, resp. 2024.

e. Zber údajov o žiakoch prihlásených na EČ a PFIČ MS pre školský rok 2023/2024 sa uskutoční v termíne **1. – 31. október 2023**.

f. Informácie o EČ a PFIČ MS.

Tabuľka 5

Prehľad termínov EČ a PFIČ MS v školskom roku 2023/2024

Testovanie	Termín	Predmet
riadny termín	**12. 3. 2024**	slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra
	13. 3. 2024	cudzie jazyky
	14. 3. 2024	matematika
	15. 3. 2024	slovenský jazyk a slovenská literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra
náhradný termín	**9. – 12. 4. 2024**	slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, cudzie jazyky, matematika, slovenský jazyk a slovenská literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra

	5. – 8. 9. 2023* **3. – 6. 9. 2024****	slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, cudzie jazyky, matematika, slovenský jazyk a slovenská literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra
opravný termín	**5. – 8. 9. 2023***	slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, cudzie jazyky, matematika, slovenský jazyk a slovenská literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra
	3. – 6. 9. 2024**	slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, cudzie jazyky, matematika, slovenský jazyk a slovenská literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra

*opravný/náhradný termín pre školský rok 2022/2023; **opravný/náhradný termín pre školský rok 2023/2024

6 Absolventská skúška

Podľa § 79 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. ministerstvo školstva určuje termín riadneho a termín mimoriadneho skúšobného obdobia na vykonanie absolventskej skúšky takto:

a. Riadny termín skúšobného obdobia na vykonanie absolventskej skúšky sa určuje od 3. júna 2024 do 28. júna 2024.
Na hudobnom a dramatickom konzervatóriu absolventské výkony z profilového predmetu alebo profilových predmetov a na tanečnom konzervatóriu absolventský výkon z hlavného odboru štúdia možno vykonať aj pred júnom, najskôr však vo februári školského roka 2023/2024.

b. Mimoriadny termín skúšobného obdobia na vykonanie absolventskej skúšky sa určuje od 9. septembra 2024 do 27. septembra 2024 alebo od 3. februára 2025 do 14. februára 2025.

7 Medzinárodné merania

Slovenská republika sa zapája aj do medzinárodných štúdií na hodnotenie kvality výchovy a vzdelávania (§ 154 zákona č. 245/2008 Z. z.), ktoré zabezpečuje Národný inštitút vzdelávania a mládeže.

Príprava hlavných a pilotných meraní bude prebiehať v mesiacoch **september až december 2023**, kedy budú tiež oslovené vybrané základné a stredné školy. Vybraným školám budú poskytnuté všetky potrebné materiály a pokyny na realizáciu merania a všetky súvisiace dotazníky. Školy, ktoré boli príslušným medzinárodným centrom vybrané do administrácie, sú povinné sa do merania zapojiť a zúčastniť sa na ňom (§ 154, ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z.).

a. Administrácia hlavného merania medzinárodnej štúdie **OECD TALIS 2024** monitorujúcej vplyv vzdelávacej politiky na prácu učiteľov a vyučovanie, ktorá je realizovaná formou on-line dotazníkového prieskumu učiteľov a riaditeľov škôl ISCED 2, prebehne v **elektronickej podobe** v mesiaci **marec 2024**. Informácie o štúdii TALIS.

b. Administrácia pilotného merania medzinárodnej štúdie **OECD PISA 2025** zameranej na zisťovanie výsledkov vzdelávania z pohľadu požiadaviek trhu práce v oblasti čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti 15-ročných žiakov ZŠ a SŠ sa bude realizovať v SR v **elektronickej podobe** v mesiaci **apríl 2024**. Informácie o štúdii PISA.

c. V roku 2022 sa v 85 krajinách sveta uskutočnil ôsmy cyklus medzinárodného výskumu **OECD PISA 2022**. V **decembri 2023** bude zverejnená medzinárodná správa spolu s krátkou správou venovanou ďalším zisteniam štúdie z pohľadu Slovenska. Informácie o štúdii PISA.

d. V roku 2022 sa v 23 krajinách sveta uskutočnil tretí cyklus medzinárodného výskumu **IEA ICCS 2022** (občianske vzdelávanie a občianska výchova žiakov 8. ročníka ZŠ, resp. zodpovedajúceho ročníka gymnázií s osemročným vzdelávacím programom). V **decembri 2023** bude zverejnená medzinárodná správa spolu s krátkou správou venovanou ďalším zisteniam štúdie z pohľadu Slovenska. Informácie o štúdii ICCS.

8 Súťaže

Ministerstvo školstva na základe § 14 ods. 6 písm. n) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z.“) je vyhlasovateľom alebo spoluvyhlasovateľom súťaží pre deti materských škôl, žiakov základných a stredných škôl a základných umeleckých škôl. Súťaže sa riadia štatútom alebo organizačnými poriadkami v súlade so smernicou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 23/2017 o súťažiach.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Aktuálne informácie o súťažiach detí materských škôl, žiakov základných škôl, základných umeleckých škôl a stredných škôl
- Zoznam celoštátnych kôl súťaží s finančnou podporou
- Organizačné poriadky súťaží
- Predmetové olympiády – všetky dôležité informácie k nim a termínovník
- Zoznam vyhlásených športových súťaží základných a stredných škôl

9 Účinnosť

Organizačné pokyny pre školský rok 2023/2024 nadobúdajú účinnosť 1. septembra 2023.

INFORMAČNÝ SERVIS

1 Dokumentácia a legislatíva

1.1 Školské tlačivá, poskytovanie informácií a štatistické zisťovania

a. Vzory pedagogickej dokumentácie, ďalšej dokumentácie a dokladov o získanom vzdelaní a ďalšie Informácie.

b. Podľa § 7 ods. 4 zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 597/2003 Z. z.“) sú všetci zriaďovatelia škôl a školských zariadení povinní poskytnúť **do 30. septembra 2023** počty detí alebo žiakov podľa stavu k 15. septembru v začínajúcom školskom roku 2023/2024 a ďalšie údaje potrebné na rozpis finančných prostriedkov na roky 2023 a 2024.

c. Tlačivá predpísaných štatistických výkazov spolu s metodickými pokynmi. Väčšina údajov sa v štatistických výkazoch predvypĺňa z údajov zaslaných v zmenovej dávke.

d. Údaje o zákonných zástupcoch detí, žiakov a poslucháčov zaslané do centrálneho registra podľa § 157 ods. 3 písm. b) zákona č. 245/2008 Z. z. môžu pomôcť pri príprave systému adresnej podpory žiakom.

e. Od školského roku 2022/2023 môže zákonný zástupca žiaka vyplniť *Súhlas so spracovaním osobných údajov* podľa Nariadenia GDPR, s cieľom poskytnúť ich organizátorovi školskej športovej súťaže, elektronicky prostredníctvom EduPage alebo Škola na webe.

f. Školy v oblasti prechodu žiakov zo ZŠ na SŠ poskytujú požadované informácie a komunikujú s CVTI SR – Školskými výpočtovými strediskami podľa regiónov. Postupujú podľa harmonogramu zberu a spracovania dát, ktorý je vydávaný v súlade s právnymi predpismi a s organizáciou príslušného školského roka schválenou MŠVVaŠ SR.

- **zber kritérií** prijatia žiakov na všetky schválené odbory stredných škôl pre nasledujúci školský rok,
- zber **plánov prijatia** žiakov na všetky schválené odbory vzdelávania stredných škôl pre nasledujúci školský rok, a zber **predbežného záujmu** žiakov základných škôl o odbory vzdelávania stredných škôl (zber sa uskutočňuje trikrát pred termínom podávania prihlášky),
- **Testovanie9** – rozposlanie úvodnej zásielky pre zúčastnené školy elektronicky, tvorba a aktualizácia databázy zúčastnených žiakov a škôl, elektronická distribúcia výsledkov na školy,
- po prijímacích skúškach **zverejňovanie voľných miest a informácií o konaní 2. kola PS** za všetky stredné školy SR,
- vyššie zozbierané **údaje sú dostupné** v aplikácii Profórient a zverejňované na web stránkach ŠVS pre verejnosť,
- zber záujmu o štúdium na gymnáziách s osemročným vzdelávacím programom – podklad pre určenie plánovaných počtov miest.

g. Portál Mapa regionálneho školstva slúži na zníženie informačnej nerovnosti v regionálnom školstve na Slovensku. Záujemcom o štúdium a ich rodičom ponúka informácie, ktoré im môžu pomôcť v rozhodovaní sa pri výbere školy. Odbornej verejnosti ponúka portál jednoduchší prístup k informáciám, ktoré boli v minulosti často neprístupné alebo prístupné nedostatočne prehľadne.

h. Pri výkone školskej inšpekcie sú inšpektori oprávnení v súlade s § 13 ods. 6 zákona č. 596/2003 Z. z. nazerať do dokumentácie škôl a školských zariadení vedenej v elektronickej podobe, ako aj v písomnej podobe, ktorú im je škola povinná sprístupniť. Podľa § 4 ods. 2, písm. a) vyhlášky č. 137/2005 Z. z. o školskej inšpekcii v znení neskorších predpisov školský inšpektor pri výkone školskej inšpekcie vyžaduje od vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, aby v určenej lehote poskytol pedagogickú dokumentáciu, informácie a písomné podklady potrebné na výkon školskej inšpekcie.

1.2 Prehľad právnych predpisov a rezortných predpisov vydaných od 1. 1. 2022

Zákony

a. Novely zákona **č. 245/2008 Z. z.** o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- zákon č. 2/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (účinnosť od 15. 1. 2022)
- zákon č. 92/2022 Z. z. o niektorých ďalších opatreniach v súvislosti so situáciou na Ukrajine (novelizačný článok XIII, účinnosť od 30. 3. 2022)
- zákon č. 176/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 422/2015 Z. z. o uznávaní dokladov o vzdelaní a o uznávaní odborných kvalifikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok III; účinnosť od 1. 6. 2022)
- zákon č. 351/2022 Z. z. o prístupnosti výrobkov a služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov (novelizačný článok IV s účinnosťou od 28. 6. 2025)
- zákon č. 394/2022 Z. Z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok IV s účinnosťou od 1. 1. 2023)
- zákon č. 181/2023 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok I, účinnosť od 30. 5. 2023)
- zákon č. 182/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok I, účinnosť od 30.5. 2023 okrem niektorých bodov, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. 9. 2023)

b. Novely zákona **č. 596/2003 Z. z.** o štátnej správe v školstve a školskej samospráve:

- zákon č. 176/2022 Z. Z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 422/2015 Z. z. o uznávaní dokladov o vzdelaní a o uznávaní odborných kvalifikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok II, účinnosť od 1. 6 2022)
- zákon č. 325/2022 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok V, účinnosť od 1. 11. 2022)

- zákon č. 396/2022 Z. Z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 232/2022 Z. z. o financovaní voľného času dieťaťa a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok II s účinnosťou od 1. 1. 2023)
- zákon č. 181/2023 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok II s účinnosťou od 30. 5. 2023)
- zákon 182/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok IV s účinnosťou od 30. 5. 2023 okrem niektorých bodov, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. 9. 2023.)

c. Novela zákona **č. 597/2003 Z. z.** o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení:

- zákon č. 394/2022 Z. Z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok I s účinnosťou od 29. 11. 2022),
- zákon č. 182/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (novelizačný článok V s účinnosťou od 30. 5. 2023, okrem niektorých bodov, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. 9. 2023, resp. 1. 9. 2026)

d. Novely zákona **č. 138/2019 Z. z.** o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- zákon č. 92/2022 Z. z. o niektorých ďalších opatreniach v súvislosti so situáciou na Ukrajine (novelizačný článok XXXII, účinnosť od 30. 3. 2022)
- zákon č. 128/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony **(**účinnosť od 1. 9. 2022)
- zákon č. 136/2023 Z. Z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (účinnosť od 1. 9. 2023)

Nariadenia vlády

a. Nariadenie vlády SR **č. 32/2022 Z. z.,** ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 201/2019 Z. z. **o priamej výchovno-vzdelávacej činnosti** (účinnosť od 8. 2. 2022)

b. Nariadenie vlády SR **č. 489/2022 Z. z.**, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky **č. 630/2008 Z. z.**, ktorým sa ustanovujú **podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia** v znení neskorších predpisov (účinnosť od 1. 1. 2023)

Vyhlášky

a. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **č. 21/2022 Z. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii** (účinnosť od 1. 2. 2022; jedno ustanovenie od 1. 9. 2022)

b. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **č. 22/2022 Z. z. o školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach** (účinnosť od 1. 2. 2022)

c. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **č. 23/2022 Z. z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky **č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách** v znení neskorších predpisov (účinnosť od 1. 1. 2022)

d. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **č. 24/2022 Z. z. o zariadeniach poradenstva a prevencie** (účinnosť od 1. 1. 2023)

e. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **č. 68/2022 Z. z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **č. 21/2022 Z. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii** (účinnosť od 15. 3. 2022)

f. Vyhláška Ministerstva, školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **č. 163/2022 Z. z.**, ktorou sa mení vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky **č. 231/2009 Z. z. o podrobnostiach o organizácii školského roka na základných školách, na stredných školách, na základných umeleckých školách, na praktických školách, na odborných učilištiach a na jazykových školách** v znení vyhlášky č. 518/2010 Z. z. (účinnosť od 30. 5. 2022)

g. Vyhláška Ministerstva, školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **č. 164/2022** Z. z., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva, školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **č. 361/2019 Z. z. o vzdelávaní v profesijnom rozvoji** (účinnosť od 1. 6. 2022)

h. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **č. 202/2022 Z. z**., ktorou sa ustanovujú **kritériá na určovanie najvyššieho počtu žiakov prvého ročníka stredných škôl** (účinnosť od 7. 6. 2022)

i. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. **206/2022 Z. z.,** ktorou sa mení vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky **č. 330/2009 Z. z. o zariadení školského stravovania** (účinnosť od 1. 7. 2022)

j. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **č. 223/2022 Z. z**. **o základnej škole** (účinnosť od 1. 7. 2022)

k. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **č. 224/2022 Z. z**. **o strednej škole** (účinnosť od 1. 7. 2022)

l. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky **č. 287/2022 Z. Z. o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania** (účinnosť od 1. 9. 2022 a od 1. 10. 2022)

Rezortné predpisy

a. Smernice

- Smernica č. 1/2022 **o edukačných publikáciách**
- Smernica č. 3/2022, ktorou sa dopĺňa smernica č. 19/2017 **o organizovaní lyžiarskeho výcviku a snoubordingového výcviku**
- Smernica č. 6/2023, ktorým sa vydáva štatút Ústrednej maturitnej komisie
- Smernica č. 11/2023 o morálnom oceňovaní

b. Príkazy ministra

- Na základe príkazu ministra č. 7/2022 došlo od 1. 7. 2022 k zlúčeniu viacerých organizácií zriadených ministerstvom školstva do jednej organizácie s názvom **Národný inštitút vzdelávania a mládeže**. Zlúčené sú tieto organizácie: Štátny pedagogický ústav (ďalej len „ŠPÚ“), IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže (ďalej len „IUVENTA“), Národný ústav certifikovaných meraní (ďalej len „NÚCEM“).

Zdroje informácií a podporné materiály

Prehľad legislatívnych predpisov

Odporúčanie

- priebežne sledovať https://www.minedu.sk/metodicke-pokyny-a-usmernenia-v-oblasti-zakladneho-vzdelavania-a-vychovy/ vypracované podľa aktuálneho právneho stavu.
- Zlúčenie Slovenskej pedagogickej knižnice s Metodicko-pedagogickým centrom

2 Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci

2.1 Profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov

a. Aktualizačné vzdelávanie v školskom roku 2023/2024 organizuje škola najmenej v súlade s § 57 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v rozsahu najmenej 10 hodín a najviac 24 hodín za jeden školský rok. Škola, školské zariadenie, zariadenie sociálnej pomoci a zriaďovateľ môže pri organizovaní aktualizačného vzdelávania spolupracovať s poskytovateľmi inovačného vzdelávania https://www.minedu.sk/inovacne-vzdelavanie/ v oblasti, v ktorej má poskytovateľ inovačného vzdelávania oprávnenie na poskytovanie inovačného vzdelávania.

b. Ministerstvo ďalej podporuje individuálny profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov formou poskytovania účelovo viazaného finančného príspevku na profesijný rozvoj, poskytovaného z prostriedkov mechanizmu Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky v rokoch 2022 až 2025.

- v povinných profesijných aktivitách vo vybraných okruhoch tém určených ministerstvom školstva a
- v nepovinných profesijných aktivitách (napr. výkon atestácie, absolvovanie vzdelávacích programov rozvíjajúcich individuálne učebné potreby) v období od 01. 01. 2023 do 20. 10. 2025 v súlade so zákonom č. **138/2019 Z. z., k tomuto obdobiu budú vydávané samostatné metodické usmernenia.**

2.2 Morálne oceňovanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov

V súlade s § 80 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky môže udeliť pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi morálne ocenenie, ktoré môže byť spojené s finančným darom alebo vecným darom. Návrhy na morálne ocenenie sa predkladajú na príslušný kalendárny rok prostredníctvom elektronického formulára v termíne, ktorý stanoví ministerstvo.
Aktuálne informácie, termín na predkladanie návrhov a link na elektronický formulár, prostredníctvom ktorého sa návrhy predkladajú.

3 Predprimárne vzdelávanie

Priority/odporúčania

a. Priebežne sledovať:

- aktuality a stanoviská a informatívne materiály vypracované podľa aktuálneho právneho stavu,
- odporúčané **metodické materiály** na podporu výchovno-vzdelávacej činnosti zverejňované na webovom sídle priamo-riadenej organizácie ministerstva školstva.

b. Pri výchove a vzdelávaní detí, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, vrátane detí v individuálnom vzdelávaní, **adaptovať ciele a obsah vzdelávania** na základe potrieb detí, v súlade s princípom vyrovnávania šancí pri vstupe na primárny stupeň vzdelávania, s rešpektovaním variability detí.

c. Pri výchove a vzdelávaní detí s odlišným materinským jazykom **podporovať materinský jazyk dieťaťa a venovať zvýšenú pozornosť osvojovaniu vyučovacieho jazyka**. Odporúča sa individuálny prístup k deťom s odlišným materinským jazykom a využívanie efektívnych komunikačných stratégií vo výchovno-vzdelávacej činnosti.

d. V národnostných materských školách pri osvojovaní slovenského jazyka **postupovať v súlade** s Metodickým listom na osvojovanie štátneho – slovenského jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín.

e. Podporovať počiatočnú čitateľskú gramotnosť detí materských škôl ako prípravu detí na čítanie v prvom ročníku základnej školy uplatňovaním špecifických metód, podnetným literárnym prostredím, napomáhaním aktívnemu počúvaniu detí a ich komunikovaniu s porozumením.

f. Vo výchovno-vzdelávacej činnosti:

- viesť deti k rozvíjaniu prosociálneho správania bez negatívnych postojov a predsudkov,
- uplatňovať integráciu vzdelávacích oblastí;
- využívať hru ako základný výchovno-vzdelávací prostriedok aktivizácie detí k učeniu sa, získavaniu a využívaniu informácií, sebarealizácii, sebakontrole, sebazdokonaľovaniu, sebaregulácii, sebareflexii,
- vytvárať priaznivé prostredie pre rozvoj inkluzívneho vzdelávania bez akýchkoľvek foriem diskriminácie a segregácie,
- podporovať rozvíjanie hodnotiaceho a kritického myslenia uplatňovaním dostupných metód, napomáhaním vyjadrenia vlastného názoru, získavaním, porovnávaním a zhodnotením informácií.

g. Podporovať rôznymi aktivitami, činnosťami pre deti, zákonných zástupcov a širokú verejnosť Deň materských škôl na Slovensku, ktorým je 4. november, deň založenia prvej detskej opatrovne na území Rakúsko-Uhorska.

h. Podporovať implementáciu programu Aflatoun v materských školách a využívať možnosti vzdelávania PZ MŠ v oblasti rozvíjania sociálnej a finančnej gramotnosti a jej prepájania s udržateľným rozvojom.

i. Nadväzovať a rozvíjať partnerské vzťahy MŠ s inštitúciami predprimárneho vzdelávania v zahraničí aj v rámci aktivít profesijných organizácií, zapájať sa do medzinárodných projektov a partnerstiev v oblasti predprimárneho vzdelávania aj prostredníctvom medzinárodného partnerstva škôl eTwinning. Ďalšie informácie o programe a na webových sídlach programu.

Metodické a podporné materiály

- Usmernenie k prijímaniu detí na predprimárne vzdelávanie do materskej školy na školský rok 2023/2024
- Manuál – Predprimárne vzdelávanie detí
- Najčastejšie otázky súvisiace s povinným predprimárnym vzdelávaním
- Povinné predprimárne vzdelávanie: Sprievodca cieľmi a obsahom
- Osobitosti tvorby školského vzdelávacieho programu v materskej škole
- Návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole – ID 428
- Dieťa hovoriace iným jazykom: Možnosti kompenzačnej podpory v predškolskom vzdelávaní
- Dieťa s rizikovým vývinom: Možnosti kompenzačnej podpory v predškolskom vzdelávaní
- Skríning rozvoja detí v predprimárnom vzdelávaní
- Príručky o outdoorovej edukácii pre učiteľov v materských školách: Zober ma von a Hurá von, škôlkari
- Hra a hračka ako podporný činiteľ v predprimárnej edukácii
- Možnosti využitia hry s legom na rozvoj kompetencii dieťaťa (MPC)
- Digitálny edukačný obsah pre materské školy

Odborné webináre

- Spôsob posúdenia plnenia obsahu individuálneho vzdelávania v rámci povinného predprimárneho vzdelávania
- Ako naučiť deti v MŠ využívať zdravé formy zvládania záťažových situácií
- Školská pripravenosť – je niečo nové?
- Implementácia metódy rozvíjania jazykových schopností podľa Eľkonina
- Test školskej pripravenosti na skupinovú administráciu – jeho využitie a interpretácia výsledkov
- Ako postupovať pri začleňovaní detí a žiakov utekajúcich s rodinami pred vojnou

4 Inovácie vo vzdelávaní

Kurikulárna reforma vstupuje od septembra 2023 do novej fázy:

a. Na novú cestu vzdelávania a pri sprevádzaní žiaka v učení tak, aby dokázal myslieť a konať na základe hodnôt vedomostí a dát sa od septembra 2023 vydá 40 pilotných školách od prvého ročníka.

b. Postupné zavádzanie štátneho vzdelávacieho programu v školskom roku 2024/2025 bude pokračovať registráciou ďalších základných škôl na jeseň 2023.

c. Podporu pri vzniku nových školských vzdelávacích programov zabezpečia školám krajské pracoviská Národného inštitútu vzdelávania a mládeže.

d. Podporu pri zavádzaní zmien vo vzdelávaní bude školám od školského roku 2023/2024 poskytovať 32 Regionálnych centier podpory učiteľov (ďalej len „RCPU“).

e. Ako súčasť podpory k napĺňania cieľov nového štátneho vzdelávacieho programu vzniknú viaceré metodické a podporné materiály– sledujte stránku vzdelávanie21.sk a zistite viac.

f. V súlade s novým štátnym vzdelávacím programov bude podporený aj vznik a nákup edukačných publikácií.

g. V období rokov 2023 až 2025 budú poskytované účelovo viazané finančné prostriedky na profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov (ďalej len „PZ a OZ“) v MŠ, ZŠ a SŠ.

Projekt digitalizácie školstva

V súvislosti s Plánom obnovy a odolnosti plánuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR realizovať opatrenia na zlepšenie kvality vzdelávania a dobudovania vybranej digitálnej infraštruktúry v školách, ktorá je dôležitá pre úspešnú digitálnu transformáciu vzdelávania.

Digitálna vybavenosť základných škôl a stredných škôl je dôležitým predpokladom pre rozvíjanie digitálnych zručností. Projektom sa zabezpečí priblíženie sa k plnej digitálnej vybavenosti všetkých základných škôl a stredných škôl na Slovensku (podľa definovaných IKT štandardov postavených na základe modelu „vysoko vybavenej a prepojenej učebne” (Highly Equipped and Connected Classroom HECC). Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR preto bude v období rokov 2024 až 2025 vybavovať všetky ZŠ a SŠ na Slovensku potrebným digitálnym vybavením v rámci vstupnej úrovne.

Vďaka nákupu a inštalácii digitálneho vybavenia a softvéru sa podporí aktívne využívanie digitálnych technológií vrátane využívania a vytvárania digitálneho vzdelávacieho obsahu vo vzdelávacom procese. Projekt premostí nerovný prístup, napr. zo socioekonomických dôvodov alebo na základe vidieckeho-mestského pôvodu, keďže pre všetky školy bude platiť jednotný štandard vybavenia. Vďaka investíciám do technologického vybavenia učiteľov, sa odbúra bariéra na strane učiteľov v prípade online vzdelávania, zadávania a kontrolovania úloh, alebo prípravy na vyučovanie. Projekt má za cieľ aj zlepšiť inklúziu a prístup k digitálnym technológiám pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP).

Uvedené aktivity sú financované z Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky v rámci komponentu 7 – Vzdelávanie pre 21. storočie.

5 Štátne vzdelávacie programy a štátne výchovné programy

5.1 Štátne vzdelávacie programy

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. boli schválené tieto dodatky k štátnym vzdelávacím programom:

a. Dodatok č. 4, ktorým sa mení Štátny vzdelávací program **pre gymnáziá** so schvaľovacou doložkou: „Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 14. decembra 2022 pod číslom 2022/10870:21-A2220 s účinnosťou od 1. septembra 2023, začínajúc prvým ročníkom.

b. Dodatok č. 12 schválený pod č. 2023/7991:1-A2140 k štátnym vzdelávacím programom pre **primárne vzdelávanie** – 1. stupeň ZŠ a **nižšie stredné vzdelávanie** – 2. stupeň ZŠ, podľa ktorých sa môžu naposledy vzdelávať žiaci, ktorí nastúpili do prvých ročníkov v školskom roku 2025/2026.

c. Štátny vzdelávací program pre základné vzdelávanie schválený pod č. 2023/831:7-A2140 s povinnosťou vzdelávania podľa neho od školského roku 2026/2027; o postupnom zavádzaní štátneho vzdelávacieho programu.

5.2 Štátne výchovné programy

Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. boli schválené štátne výchovné programy pre školské výchovno-vzdelávacie zariadenia **s platnosťou od 1. septembra 2023**:
a. Štátny výchovný program pre školský klub detí schválený dňa 25. 11. 2022 pod číslom 2022/20417:3-A2140
b. Štátny výchovný program pre centrum voľného času schválený dňa 18.11.2022 pod číslom 2022/20417:4-A2140
c. Štátny výchovný program pre školský internát schválený dňa 9. 12. 2022 pod číslom 2022/20021:4-A2220
d. Štátny výchovný program pre diagnostické centrum schválený dňa 8. 3. 2023 pod číslom 2023/6966:1-C9120
e. Štátny výchovný program pre liečebno-výchovné sanatórium schválený dňa 8. 3. 2023 pod číslom 2023/6972:1-C9120
f. Štátny výchovný program pre reedukačné centrum schválený dňa 8. 3. 2023 pod číslom 2023/6973:1-C9120

6 Možnosti získania nižšieho stredného vzdelania

Zákonom č. 415/2021 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. sa s účinnosťou od 01. 01. 2022 upravili podmienky a možnosti získania nižšieho stredného vzdelania:
a. Riadne ukončenie základného vzdelávania v základnej škole podľa § 22 ods. 2 - Žiakovi ôsmeho ročníka vzdelávacieho programu základnej školy, ktorý dovŕšil 16 rokov veku, riaditeľ školy umožní ukončiť deviaty ročník a získať nižšie stredné vzdelanie, ak je predpoklad úspešného ukončenia najneskôr do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 17. rok jeho veku. V odôvodnených prípadoch ministerstvo školstva umožní ukončiť deviaty ročník a získať nižšie stredné vzdelanie do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 18 rokov veku.
b. Externé testovanie na účel získania nižšieho stredného vzdelania realizované podľa § 155 ods. 9 v základnej škole, ktorú určí orgán miestnej štátnej správy
c. Program vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania podľa § 31a v základnej škole, ktorú určí orgán miestnej štátnej správy
d. V rámci vzdelávacieho programu nižšieho stredného odborného vzdelávania v strednej škole.

Program vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania

Podľa § 31a zákona č. 245/2008 Z. z. ministerstvo zabezpečí v školskom roku 2023/2024 program vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania (ďalej len „program vzdelávania“), na ktorom sa môžu zúčastniť fyzické osoby, ktoré nezískali nižšie stredné vzdelanie, získali primárne vzdelanie a ukončili povinnú školskú dochádzku.
Do programu vzdelávania môže byť prijatý uchádzač, ktorý absolvoval vstupný písomný test. Na základe výsledku vstupného písomného testu uchádzač absolvuje program vzdelávania alebo bez absolvovania programu priamo vykoná komisionálnu skúšku na získanie nižšieho stredného vzdelania.
a. Rozsah a obsah programu vzdelávania a požadovaný obsah vstupného písomného testu na školský rok 2024/2025 určí a zverejní na svojom webovom sídle ministerstvo školstva v **máji 2024**.
b. Základná škola určená orgánom miestnej štátnej správy v školstve program vzdelávania zrealizuje vstupný písomný test počas jedného dňa v termíne **04. - 15. septembra 2023**.

c. Komisionálne skúšky na získanie nižšieho stredného vzdelania sa budú realizovať v súlade s § 57 zákona č. 245/2008 Z. z. a vzdelávacími štandardmi pre program vzdelávania v období **od a+;01. októbra 2023 do 30. júna 2024** vzhľadom na podmienky a možnosti školy, konkrétne:

- **Úspešný účastník vstupného písomného testu**
  absolvuje komisionálne skúšky v termíne **01. októbra 2023 do 31. januára 2024**
- **Neúspešný účastník vstupného písomného testu**
  absolvuje komisionálne skúšky v termíne **01. októbra 2023 do 30. júna 2024**

K programu vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania zverejní ministerstvo usmernenie na svojom webovom sídle.

7 Podpora ochrany a dodržiavania ľudských práv a slobôd v prostredí škôl a školských zariadení

7.1 Inkluzívne vzdelávanie, školské podporné tímy

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- Princípy inkluzívneho vzdelávania vo výchove a vzdelávaní: § 2 písm. ai), § 3 písm. d) a § 144 ods. 1 písm. e) zákona č. 245/2008 Z. z.
- § 84a zákona č. 138/2019 Z. z.
- Prvý akčný plán stratégie inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní na roky 2022 – 2024
- Stratégia inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní
- Metodický materiál desegregácie škôl pre zriaďovateľov, riaditeľky a riaditeľov – Spolu v jednej lavici (ďalej len „metodika desegregácie“).
- Metodika debarierizácie škôl a školských zariadení v Slovenskej republike

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Mapovanie stavu debarierizácie materských, základných a stredných škôl a priorizácia škôl.
- Zoznam Sekundárnych kontaktných miest pre problematiku vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím za ministerstvo školstva

Priority/odporúčania

a. Vytvárať školské podporné tímy, ktoré zároveň fungujú ako podporná úroveň prvého stupňa systému poradenstva; podporovať ich pôsobenie na školách; implementovať princípy inklúzie a multidisciplinárneho prístupu.
b. Vytvárať klímu školy pre vzájomnú spoluprácu, šíriť myšlienky vzájomného rešpektu, podpory a spolupráce, rozvíjať schopnosti nenásilnej komunikácie, akceptácie odlišností a eliminovať prejavy intolerancie a nenávisti.
c. Využívať profesie a kariérové pozície v školstve, ako je supervízor, koordinátor školského podporného tímu, školský digitálny koordinátor, pomocný vychovávateľ, školský zdravotnícky pracovník, sociálny pedagóg, sociálny pracovník a ďalšie.
d. V oblasti detekcie a znižovania prípadnej segregácie istej skupiny žiakov na školách pracovať s metodickým materiálom metodiky desegregácie.

e. Podporovať potrebu zabezpečenia bezbariérovosti škôl a zapojiť sa do výzvy k riešeniu danej problematiky bezbariérovosti prostredia. Bezbariérové prostredie je jednou zo základných podmienok pre realizáciu inkluzívneho vzdelávania.
f. Podporovať rozvoj inkluzívneho vzdelávania na školách prostredníctvom realizácie opatrení v akčnom pláne.
g. Vytvárať podmienky na individuálnu podporu všetkých detí a žiakov v školách a zároveň zabezpečiť rovnosť príležitostí, rešpektovanie výchovno-vzdelávacích potrieb a individuálnych osobitostí detí, žiakov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania a podporovať ich aktívne zapojenie do výchovno-vzdelávacích činností.
h. Pedagogickú diagnostiku orientovať predovšetkým na zohľadňovanie silných stránok dieťaťa alebo žiaka, identifikovanie prekážok a nerovností vo výchove a vzdelávaní a ich následné odstraňovanie.

Metodické a podporné materiály

- *Metodika podporujúca inkluzívne vzdelávanie v školách*. ŠPÚ 2015
- *Od integrácie k inklúzii*. VÚDPAP, 2018 – informačná brožúra pre pedagógov v základných školách
- Publikácia *Multidisciplinárny prístup v školách – Školský podporný tím*. VÚDPAP, 2021
- Publikácia *Multidisciplinárny prístup – Základné myšlienky a rámce*. VÚDPAP, 2020
- *Metodický materiál desegregácie škôl pre zriaďovateľov, riaditeľky a riaditeľov* – https://www.minedu.sk/data/att/23399.pdf. MŠVVaŠ SR, 2022, obsahuje konkrétne odporúčania, rady a tipy ako v procese desegregácie postupovať a v prípade potreby zvoliť také opatrenia, ktoré považuje lokálna autorita za aplikovateľné.
- Manuál debarierizácie škôl a školských zariadení. MŠVVaŠ SR, 2022
- Metodické usmernenie k zaraďovaniu detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami z Ukrajiny
- Zoznam webinárov v oblasti špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania; vyznačené sú vo fialovej grafike

7.2 Vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

a. Osobitosti výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania: § 6 ods. 4 písm. l) zákona č. 245/2008 Z. z. sú súčasťou Dodatku č. 11 a Konsolidovaného znenia ŠVP (pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie).
b. Dodatok č. 2 k ŠVP pre predprimárne vzdelávanie v materských školách,
c. Dodatok č. 11 k ŠVP pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie.
d. Externé testovanie žiakov základnej školy za účelom získania nižšieho stredného vzdelania: podľa § 155 ods. 5 a § 155 ods. 9 zákona č. 245/2008 Z. z.
e. článok 24 ods. 2 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (č. 317/2010 Z. z.)

Priority/odporúčania

a. Dieťa/žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu (ďalej len „ŠkVP“) školy. Ak jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú, aby sa vzdelávalo podľa ŠkVP, dieťa/žiak sa vzdeláva podľa individuálneho

vzdelávacieho programu (§ 7a ods. 1 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z.) vypracovaného na základe odporúčaní zariadenia poradenstva a prevencie a po konzultácii so zákonným zástupcom dieťaťa a na základe zákona č. 182/2023 Z. z. aj po konzultácií so žiakom, ak ide o žiaka základnej školy najmenej v piatom ročníku alebo o žiaka strednej školy.
b. Individuálny vzdelávací program sa môže priebežne počas školského roka upravovať tak, aby zohľadňoval aktuálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka.
c. Podmienkou prijatia dieťaťa alebo žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo všeobecným intelektovým nadaním na vzdelávanie v bežnej triede, v špeciálnej triede alebo špeciálnej škole je odborná diagnostika v zariadení poradenstva a prevencie a písomná žiadosť zákonného zástupcu.
d. S cieľom prekonávať prekážky súvisiace so zdravotným znevýhodnením žiakov sa odporúča v súlade s právnymi predpismi zabezpečiť napr. pedagogického asistenta (na pomoc súvisiacu priamo s výchovno-vzdelávacím procesom), pomocného vychovávateľa (napr. na pomoc pri osobnej hygiene, samoobslužných činnostiach), prípadne zdravotníckeho pracovníka a vytvoriť ich personálnu podporu.
e. Deťom a žiakom so zdravotným znevýhodnením umožniť vo vyučovacom procese, ale aj v čase mimo vyučovania, používanie kompenzačných a iných pomôcok a poskytovať im primerané úpravy v súlade s ich individuálnymi špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
f. Informovať zákonných zástupcov žiaka, ktorý skončil povinnú školskú dochádzku, a nedosiahol nižšie stredné vzdelanie, o možnosti jeho získania prihlásením sa a úspešným absolvovaním externého testovania.
g. Žiaci s mentálnym postihnutím alebo s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným postihnutím sa môžu zúčastniť externého testovania (Testovanie 9).
h. K žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania dieťaťa alebo žiaka, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole zákonný zástupca alebo plnoletý žiak priloží vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast alebo odporúčanie zariadenia poradenstva a prevencie. Vzdelávanie žiaka zabezpečuje škola, ktorá rozhodla o povolení individuálneho vzdelávania, a to v rozsahu najmenej dve hodiny týždenne.
i. Špeciálne výchovné zariadenia (diagnostické centrá, reedukačné centrá, liečebno-výchovné sanatóriá) postupujú od 1. septembra 2023 podľa nových Štátnych výchovných programov. Výchovný program školského zariadenia zosúladia s novým štátnym výchovným programom k 1. septembru 2023.

Metodické a podporné materiály

- Pedagogická dokumentácia pre deti a žiakov so ŠVVP

Zmena Metodického pokynu na administráciu triednej knihy č. 274. Triedna kniha pre základnú školu pre žiakov s autizmom pre prípravný až 9. ročník, ktorej súčasťou je časť B. „Učebný list žiaka“. Vyučujúci týždenne zapisuje každému žiakovi prebraté učivo (s prípadným uvedením konkrétnej činnosti žiaka) v jednotlivých vyučovacích predmetoch (jeden predmet, jeden až dva riadky)

- Upravený *Návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole* – formulár
- Pri zaraďovaní detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami z Ukrajiny postupovať v súlade s Metodickým usmernením k zaraďovaniu detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami z Ukrajiny

7.3 Špeciálne výchovné zariadenia

Súvisiace právne predpisy/dokumenty
a. Štátny výchovný program pre diagnostické centrum platný od 01. septembra 2023
b. Štátny výchovný program pre liečebno-výchovné sanatórium platný od 01. septembra 2023
c. Štátny výchovný program pre reedukačné centrum platný od 01. septembra 2023

7.4 Vzdelávanie detí cudzincov

Priority/odporúčania

a. Na odstránenie jazykových bariér organizovať kurzy štátneho jazyka pre deti cudzincov podľa § 146 zákona č. 245/2008 Z. z., ktoré organizačne a finančne zabezpečujú regionálne úrady školskej správy v spolupráci s orgánmi územnej samosprávy podľa § 10 ods. 12 zákona č. 596/2003 Z. z.
b. Pri hodnotení postupovať ako pri hodnotení žiakov po prestupe na školu s iným vyučovacím jazykom v súlade s čl. 11 Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.
c. Podporovať cielenú spoluprácu škola – učiteľ – rodič/zákonný zástupca – žiak.

Metodické a podporné materiály

- Príručka pre učiteľov žiakov-cudzincov Slovenčina ako cudzí jazyk
- Ďalšie materiály o vzdelávaní detí cudzincov Vzdelávanie detí cudzincov, ŠPÚ
- Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy
- Hodnotenie žiakov – cudzincov v základnej škole a strednej škole v školskom roku 2022/2023
- Metodické materiály a videá zamerané na utečencov, azyl a migráciu pre učiteľov a žiakov vo veku 6 – 9 rokov a 9 – 12 rokov
- Informácie k vzdelávaniu žiakov z Ukrajiny a podporné materiály a webináre

7.5 Zariadenia poradenstva a prevencie

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

a. § 131 až § 133, § 161qa zákona č. 245/2008 Z. z.

b. § 7a ods. 1 písm. d), §7a ods. 5 a § 9o zákona č. 597/2003 Z. z.

c. § 8a a §12 d nariadenia vlády č. 630/2008 Z. z.

d. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 24/2022 Z. z. o zariadeniach poradenstva a prevencie

Priority/odporúčania

a. Využívať jednotný systém poradní podľa potrieb dieťaťa/žiaka, nie len podľa stanovenej diagnózy.

b. Zameriavať sa na podporu PZ a OZ, školské podporné tímy, ktoré budú zabezpečovať činnosti podpornej úrovne prvého a druhého stupňa v spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie na škole.

c. Zameriavať sa na prácu so všetkými deťmi/žiakmi v školách a na prácu s rodinou.

d. Vykonávať odborné činnosti v súlade s výkonovými a obsahovými štandardmi výchovného poradenstva prostredníctvom podporných úrovní prvého až piateho stupňa. Činnosti podpornej úrovne prvého a druhého stupňa vykonávajú PZ a OZ školy. V prípade činnosti podpornej úrovne

druhého stupňa školský špeciálny pedagóg a OZ školy poskytuje tieto činnosti v spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie.

e. Zvyšovať dostupnosť komplexnej odbornej starostlivosti poskytovanej zariadeniami poradenstva a prevencie v rodinách a školách. Poskytovať odborné činnosti nie len v priestoroch zariadení poradenstva a prevencie, ale aj terénnou formou, najmä v rodinnom prostredí v priestoroch školy alebo školského zariadenia.

f. Pri realizácii preventívnych aktivít odporúčame poradenským zariadeniam postupovať podľa štandardu „Prevencia“.

g. Zintenzívniť podporu a pomoc školám, ktoré vzdelávajú žiakov so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia, z marginalizovaných rómskych komunít, u ktorých je zvýšené riziko predčasného ukončenia povinnej školskej dochádzky v oblasti ich kariérového vývinu a profesionálnej orientácie.

Metodické a podporné materiály

- Podporná úroveň 1. stupňa
- Podporná úroveň 2. stupňa
- Podporná úroveň 3. a 4. stupňa
- Podporná úroveň 5. stupňa
- Usmernenie pre zariadenia poradenstva a prevencie k povinnostiam v súvislosti s povinným predprimárnym vzdelávaním
- spracované informácie z prechodu žiakov zo ZŠ na SŠ pre podporu kariérovej a profesionálnej orientácie na stránke CVTI SR – Školských výpočtových stredísk

8 Národnostné školstvo

Súvisiace právne predpisy

a. Zákon č. 245/2008 Z. z.:

- § 2 písm. ad) až ag) definuje pojmy národnostné školstvo, národnostná škola, národnostná trieda, národnostné školské zariadenie;
- § 4 písm. b) ustanovuje, že cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť dieťaťu alebo žiakovi získať kompetencie v oblasti komunikačných schopností, využívania digitálnych technológií, komunikácie v štátnom jazyku, cudzom jazyku a v národnostnej škole, národnostnej triede alebo v národnostnom školskom zariadení aj v jazyku národnostnej menšiny;
- § 6 ods. 4 písm. n) súčasťou štátneho vzdelávacieho programu sú osobitosti výchovy a vzdelávania detí a žiakov v národnostných školách a národnostných triedach;
- § 11 ods. 2 – Pedagogická dokumentácia sa v školách a školských zariadeniach vedie v štátnom jazyku. V národnostných školách a národnostných školských zariadeniach sa pedagogická dokumentácia školy vedie dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a jazyku príslušnej národnostnej menšiny.
- § 12 ods. 5 – sa zaručuje pre deti a žiakov patriacich k národnostným menšinám výchova a vzdelávanie v národnostných školách, národnostných triedach a národnostných školských zariadeniach,

– ods. 3 – súčasťou výchovy a vzdelávania v základných školách a stredných školách s iným vyučovacím jazykom, ako je štátny jazyk, je aj povinný vyučovací predmet slovenský jazyk

a literatúra v rozsahu vyučovania potrebného na jeho osvojenie alebo vyučovací predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra, ktorý sa vyučuje metódami a formami výchovy a vzdelávania ako cudzí jazyk,
– ods. 9 – vyučovací jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje, je zároveň štandardne aj jazykom, v ktorom sa skúška a monitorovanie a hodnotenie kvality výchovy a vzdelávania vykonáva;

- § 29 ods. 15 a 16 písm. b) upravuje najnižší priemerný počet žiakov v triedach školy, v ktorej sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v jazyku príslušnej národnostnej menšiny.
- § 33 ods. 8 písm. d) stredná škola, v ktorej sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v štátnom jazyku a súčasne v jazyku príslušnej národnostnej menšiny, ak pre výchovu a vzdelávanie v štátnom jazyku alebo v jazyku príslušnej národnostnej menšiny nemožno zriadiť triedu podľa odseku 7

b. Zákon č. 138/2019 Z. z.:
§ 42 ods. 5 umožňuje organizovať vzdelávanie PZ a OZ aj v inom jazyku ako v štátnom jazyku.

c. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 21/2022 Z. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii:

- *Príloha č. 1* určuje rozsah pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie, ktorá sa vedie dvojjazyčne;
- Pedagogická dokumentácia školy v národnostných školách a národnostných školských zariadeniach.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Informácie týkajúce sa národnostného školstva sa priebežne zverejňujú na webovom sídle Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu v časti vzdelávanie – Národnostné vzdelávanie Národnostné školstvo | Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (minedu.sk)
- Výstupy z národného projektu Edukačný proces vyučovania SJSL v školách s VJM (2016 – 2021)

Štátne vzdelávacie programy

- Vzdelávacie štandardy slovenského jazyka a jazykov národnostných menšín pre ZŠ
- Vzdelávacie štandardy VO Jazyk a komunikácia – ŠPÚ (statpedu.sk) pre gymnáziá so štvor- a päťročným vzdelávacím programom
- Vzdelávacie štandardy VO Jazyk a komunikácia pre gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom
- Dodatok č. 10 k vzdelávacím štandardom pre vyučovacie predmety dejepis a hudobná výchova v školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny – 2. stupeň základnej školy a Vzdelávací štandard z dejepisu pre 2. stupeň základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. Cieľom dokumentu je vymedziť obsah, prostredníctvom ktorého žiaci škôl s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny poznávajú hodnoty vlastnej národnostnej kultúry a zároveň si uvedomujú a posilňujú svoju národnostnú identitu.
- Prehľad dodatkov k ŠVP pre ZŠ s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a ZŠ s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny

Priority/odporúčania

a. Poskytnúť informácie zákonným zástupcom o možnostiach voľby školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny alebo s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny. V prípade záujmu zabezpečiť takéto vzdelávanie.

b. V školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- aplikovať činnostne zameraný prístup vyučovania a učenia sa cudzích jazykov a venovať pozornosť inovatívnym metódam a formám výučby s ohľadom na rôzne štýly učenia sa žiaka,
- s cieľom zvyšovať úroveň vyučovacieho jazyka a slovenského jazyka venovať zvýšenú pozornosť počúvaniu s porozumením, hovoreniu, čítaniu s porozumením, klásť dôraz na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, na prácu s informáciami, na schopnosť argumentovať primerane veku žiaka s cieľom zvyšovať jazykové kompetencie v materinskom a v slovenskom jazyku,
- podporovať vzdelávanie a profesijný rozvoj učiteľov 1. stupňa ZŠ s VJM a učiteľov s aprobáciou slovenský jazyk a slovenská literatúra z metodiky vyučovania slovenského jazyka formami a metódami vyučovania cudzích jazykov,
- v rámci každého vyučovacieho predmetu sa venovať slovenskej terminológii.

c. Zapájať žiakov navštevujúcich školy s VJNM alebo patriacich k národnostným menšinám do jazykových súťaží: *Poznaj slovenskú reč, Pekná maďarská reč, Dobré slovo, Celoslovenská súťaž Mihálya Tompu, Amari romani čhib – Naša rómčina, Farebný svet - Coloriskeri Luma, Duchnovičov Prešov, Prednes nemeckej poézie a prózy, Ruské slovo.*

Súťaže

- Organizačné poriadky súťaží žiakov patriacich k národnostným menšinám
- Bližšie informácie a dokumenty k súťažiam Poznaj slovenskú reč, Pekná maďarská reč

Metodické a podporné materiály

- Metodický model vyučovania SJSL v školách s vyučovacím jazykom maďarským vychádzajúci z Koncepcie vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským na roky 2018 – 2020 schválenej MŠVVaŠ SR.
- Metodický list na osvojovanie štátneho – slovenského jazyka v MŠ s vyučovacím jazykom národnostných menšín
- Metodické materiály k vyučovaniu rómskeho jazyka a literatúry
- Publikácie na podporu vyučovania rómskeho jazyka, rómskej kultúry a histórie
- Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov z rómskeho jazyka a literatúry
- Inovovaný Rámcový vzdelávací program rómskeho jazyka (úrovne A1 – B2), Inovované európske jazykové portfólia a príručka pre učiteľa, Rómsko-slovenský slovník:
- Didaktické prostriedky k vyučovaciemu predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra pre základné školy s VJM
- Doplnkový učebný materiál pre ZŠ *Národnostné menšiny* – zoznámme sa v slovenskom a maďarskom jazyku predstavuje zdokumentované dejinné súvislosti života národnostných menšín na Slovensku (bulharskú, českú a moravskú, chorvátsku, maďarskú, nemeckú, poľskú, ruskú, rusínsku, rómsku, srbskú, ukrajinskú a židovskú), formou a jazykom primeraným veku prijímateľov, nájdete TU
- Odborné terminologické slovníky/glosáre školskej terminológie so snahou zjednodušiť, uľahčiť a zefektívniť prácu odbornej verejnosti v školstve pri používaní odbornej terminológie v jazyku národnostnej menšiny

Digitálny edukačný obsah

- Viki (iedu.sk): V rámci projektu **EDU TV** – sú pre národnostné školy dostupné videá pre 6. ročník ZŠ na vyučovacie predmety: rusínsky jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, matematika pre ZŠ s VJM a rómsky jazyk a literatúra
- Digitálny edukačný obsah pre materské školy s VJM
- Digitálny edukačný materiál Viki (iedu.sk) pre základné školy HU/Alapiskolák (előkészületben) – Finančná gramotnosť/Pénzügyi műveltség
- Videá Jókaiho divadla v Komárne na účely výučby maďarského jazyka na školách s vyučovacím jazykom maďarským dištančnou formou. Viki (iedu.sk) – EDU TV – Vzdelávacia sekcia – Národnostné školstvo - Vyučovací jazyk Maďarský – Jókaiho divadlo Komárno
- Videá 14 dištančných hodín rusínskeho jazyka vypracovaných školami v rámci projektu OZ Kolysočka – Kolíska podporeného ministerstvom školstva

9 Odborné vzdelávanie a príprava

9.1 Vzdelávacie programy

Dodatky k štátnym vzdelávacím programom

Od 1. septembra 2022 sú v platnosti dodatky k štátnym vzdelávacím programom pre stredné odborné školy, stredné športové školy, školy umeleckého priemyslu a konzervatóriá, ktoré určujú nové kľúčové kompetencie v súlade s Odporúčaním rady Európskej únie z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie.

Súťaže v oblasti odborného vzdelávania a prípravy

- Zoznam súťaží v teoretických a praktických vedomostiach a zručnostiach, ktorých cieľom je rozvíjať tvorivosť, experimentovanie, bádanie, kritické myslenie a profesionálne smerovanie žiakov, taktiež zvyšovať kvalifikačné a kompetenčné zručnosti žiakov, podporuje Štátny inštitút odborného vzdelávania.

9.2 Systém duálneho vzdelávania

Systém duálneho vzdelávania upravuje zákon č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 61/2015 Z. z.“).

Formu prijímacej skúšky, jej obsah a rozsah, jednotné kritériá na úspešné vykonanie skúšky a ostatné podmienky prijatia na štúdium pre oba termíny prijímacieho konania podľa § 65 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. určí riaditeľ strednej odbornej školy spolu so zamestnávateľom, u ktorého sa žiak bude pripravovať, po prerokovaní v pedagogickej rade školy.

Riaditeľ strednej odbornej školy, v ktorej sa odborné vzdelávanie a príprava poskytuje v systéme duálneho vzdelávania, v rámci počtu žiakov, ktorých možno prijať do tried prvého ročníka, určí podľa § 65 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. samostatne aj počet žiakov, ktorých možno prijať do študijného odboru alebo do učebného odboru, v ktorom sa odborné vzdelávanie a príprava poskytuje v systéme duálneho vzdelávania.

Riaditeľ strednej odbornej školy podľa § 67 ods. 4 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. prijíma samostatne uchádzača, ktorému zamestnávateľ vydal potvrdenie o zabezpečení praktického vyučovania podľa § 17 ods. 2 zákona č. 61/2015 Z. z.

Stredná odborná škola je povinná pravidelne informovať zamestnávateľa o všetkých dôležitých skutočnostiach súvisiacich s výchovno-vzdelávacím procesom žiaka s učebnou zmluvou. Túto **informačnú povinnosť** plní prostredníctvom PZ podľa § 21 ods. 4 zákona č. 61/2015 Z. z. (najmä majster odbornej výchovy určený na koordináciu praktického vyučovania u zamestnávateľov) alebo po dohode so zamestnávateľom umožní písomne poverenému zamestnancovi zamestnávateľa, na účel zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu, nahliadnuť do pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie žiaka, s ktorým má zamestnávateľ uzatvorenú učebnú zmluvu.

Stredná odborná škola môže vykonávať **skúšky na overenie odbornej spôsobilosti** podľa § 15 zákona č. 568/2009. Z. z. o celoživotnom vzdelávaní po získaní oprávnenia v rozsahu odborov, ktoré má škola vedené v sieti škôl. O skúšku na overenie odbornej spôsobilosti môže požiadať aj osoba, ktorá má vykonávať činnosť hlavného inštruktora podľa § 21b ods. 2 zákona č. 61/2015 Z. z.

Stredná odborná škola v rámci spracovania údajov žiaka v školskom informačnom systéme je povinná podľa § 157 ods. 3 písm. a) bod 17 a 18 zákona č. 245/2008 Z. z. evidovať uzatvorenie učebnej zmluvy (§ 19 zákona č. 61/2015 Z. z.) a zmluvu o budúcej pracovnej zmluve (§ 53 zákona č. 311/2022 Z. z.) a mesačne exportovať do rezortného informačného systému. Údaje o žiakoch v systéme duálneho vzdelávania v rezortnom informačnom systéme k 15. septembru musia zodpovedať údajom, ktoré škola spracováva v štatistickom výkaze Škol 2-01 k rovnakému dátumu. Kontrolu tejto zhody vykoná zriaďovateľ školy.

V centrálnom registri ministerstva školstva sa vedú aj údaje zamestnávateľa (§ 157 ods. 3 písm. c) zákona č. 245/2008 Z. z.), u ktorého sa žiak pripravuje v systéme duálneho vzdelávania.

Zdroje informácií/metodické materiály

- Metodické pokyny pre vstup žiaka, školy a zamestnávateľa do systému duálneho vzdelávania, Manuál implementácie duálneho vzdelávania pre zamestnávateľa, školu a žiaka, vzorové dokumenty a ďalšie informácie k duálnemu vzdelávaniu
- Kontaktné údaje na koordinátorov krajských regionálnych centier ŠIOV, ktorí zabezpečujú sprevádzanie žiakov, zamestnávateľov a stredné odborné školy v systéme duálneho vzdelávania
- Informácie o príprave hlavných inštruktorov

10 Voľba kariéry a celoživotné vzdelávanie

10.1 Kariérové poradenstvo

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- § 132 zákona č. 245/2008 Z. z.
- Zákon č. 138/2019 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č.201/2019 Z. z., ktorým sa ustanovuje rozsah priamej vyučovacej činnosti a priamej výchovnej činnosti pedagogických zamestnancov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 361/2019 Z. z. o vzdelávaní v profesijnom rozvoji

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Transformácia poradní

Priority/odporúčania

a. Vytvárať podmienky pre skvalitňovanie služieb kariérového poradenstva podľa § 131 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z.
b. Obsadiť špecializovanú kariérovú pozíciu kariérového poradcu v škole podľa popisu podpornej úrovne 1. stupňa.
c. Podporovať zvyšovanie odborných kompetencií výchovného poradcu, kariérového poradcu, školského poradcu ako aj triedneho učiteľa prostredníctvom dostupných vzdelávaní a ich vzájomnú spoluprácu a koordináciu.
d. Podporovať PZ v implementácii KVaKP v každej triede a do jednotlivých vyučovacích predmetov.
e. Včasne identifikovať špecifiká kariérového vývinu žiakov z ohrozených skupín a následne adaptovať služby kariérového poradenstva v spolupráci s relevantnými OZ a PZ z nadväzujúcich podporných úrovní.
f. Hodnotiť priebeh a výsledky kariérového poradenstva, získavať spätnú väzbu od žiakov a ich zákonných zástupcov, iných PZ a OZ, vedenia školy a iných relevantných zdrojov a na ich základe adaptovať ponúkané služby**.**

Informačné a metodické zdroje

- Inovačné vzdelávanie pre PZ a OZ Koordinácia školských podporných tímov
- Vzdelávanie kariérových poradcov v rámci projektu Národného projektu VÚDPaP „Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie k inklúzii a úspešnosti na trhu práce"
- Inovačné vzdelávanie Inovatívne prvky v kariérovej výchove a poradenstve v MŠ: Rozvoj zručností potrebných pre život
- Inovatívne prvky v kariérovej výchove a poradenstve v školách
- Informácie o Podporných úrovniach 1. až 5. stupňa
- Inšpirácie a zdroje KVaKP
- Informácie o možnostiach profesijného rozvoja v kariérovovm poradenstve a medzinárodnej výmeny skúseností poskytuje centrum Euroguidance
- spracované informácie z prechodu žiakov zo ZŠ na SŠ pre podporu kariérovej a profesionálnej orientácie na stránke CVTI SR – Školských výpočtových stredísk

10.2 Vzdelávanie dospelých na stredných odborných školách

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

Zákon č. 568/2009. Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa uvedeného zákona môžu stredné odborné školy:

- získať akreditáciu na vzdelávacie programy zodpovedajúce študijným odborom alebo učebným odborom, ktoré sú uvedené pre príslušnú školu v sieti a poskytovať akreditované vzdelávacie programy pre dospelých;
- požiadať o udelenie oprávnenia na vykonávanie skúšky na overenie odbornej spôsobilosti v rámci vybraných kvalifikácií. Informácie o skúškach na overenie odbornej spôsobilosti.

Priority/odporúčania

a. Zapájať sa do procesu ďalšieho vzdelávania dospelých a rozvíjať tak vzájomnú spoluprácu so zamestnávateľmi v regióne.
b. Chápať školu ako otvorenú vzdelávaciu inštitúciu pre všetkých na zabezpečenie kvalifikovaných pracovníkov na trhu práce.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Podmienky na získanie akreditácie vzdelávacích programov
- Informácie o skúškach na overenie odbornej spôsobilosti
- Akreditácie v oblasti celoživotného vzdelávania
- Karty kvalifikácií
- Informácie v oblasti vzdelávania dospelých EPALE. Národná podporná služba EPALE (ŠIOV) poskytne v prípade záujmu ďalšie informácie na epale@siov.sk alebo 0903 469 017 a pravidelne o nich informuje prostredníctvom sociálnych médií.

EQAVET je Európsky referenčný rámec zabezpečenia kvality, ktorý poskytuje tvorcom politík, národným inštitúciám a poskytovateľom odborného vzdelávania a prípravy spoločné nástroje na riadenie kvality v oblasti; národné referenčné miesto poskytuje informácie a školenia pre PZ v oblasti zabezpečovania kvality

10.3 Možnosti štúdia na vysokých školách

(§ 55 – 57 zákona č. 131/2002 Z. z.)

a. Zoznam jednotlivých vysokých škôl s hyperlinkovým prepojením na ich stránky
b. Pri výbere vysokej školy odporúčame preveriť si akreditáciu vybraného študijného programu. Zoznam akreditovaných študijných programov
c. Termín podávania prihlášok a **termíny prijímacieho konania** si určuje každá vysoká škola zvlášť a sú zverejnené aj TU
d. Elektronická prihláška na vysokú školu

Všetky ďalšie dôležité informácie je možné nájsť na https://www.portalvs.sk/sk/ alebo https://www.minedu.sk/vysoke-skolstvo/

11 Digitalizácia

Informácie o zdrojoch poznania a dát

a. RIAM konto na používanie elektronických služieb a prihlasovanie do aplikácií poskytovaných ministerstvom školstva
b. Vzdelávacia a informačná platforma VIKI – okrem vzdelávacieho obsahu poskytuje funkcionality vytvárania vlastných knižníc obsahu, tvorby, zadávania a hodnotenia úloh, kvízov a testov, vytvárania a publikovania vlastného obsahu, vyhľadávania a triedenia obsahu podľa názvov tém, kategórií a podobne. Na využívanie tejto funkcionality je potrebné prihlásenie pomocou konta RIAM.
c. Etické usmernenia o používaní umelej inteligencie a údajov pri výučbe a učení sa pre pedagógov – elektronická verzia vo všetkých európskych jazykoch

d. Usmernenia pre učiteľov a pedagógov týkajúce sa boja proti dezinformáciám a podpory digitálnej gramotnosti prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy (anglická a slovenská verzia)

e. Európsky rámec digitálnych kompetencií (tzv. DigCompEdu) pre pedagógov má slúžiť na to, aby si dokázali určiť úroveň svojich digitálnych kompetencií. Vychádza zo všeobecných digitálnych kompetencii DigComp (aktuálne vyšla verzia DigComp 2.2). Okrem toho ponúka výklad digitálnych kompetencií, ktoré budú potrebné pre občanov v budúcnosti. DigCompEdu podrobne popisuje 22 kompetencií organizovaných v 6 oblastiach.

f. Národná stratégia digitálnych zručností Slovenskej republiky

g. Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030

h. Akčný plán digitálneho vzdelávania (2021 – 2027)

i. Program informatizácie školstva do roku 2030 a nadväzujúci Akčný plán

j. Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 – 2028; súvisiace opatrenia: 8.1.1

Priority/Odporúčania

a. Vytvárať príležitostí pre PZ a OZ, aby digitálne zručností mohli rozvíjať prostredníctvom neformálneho vzdelávania, pričom toto vzdelávanie bude započítané do ich pracovného času.

b. Vytvárať príležitostí pre triednych učiteľov a OZ pre spoluprácu s rodičmi prostredníctvom online nástrojov (napr. online konzultácie, online triedny aktív).

c. Spolupracovať so spoločnosťami z oblasti IT bezpečnosti pri vzdelávaní PZ a OZ v oblasti digitálnych technológii.

d. Spolupracovať s neziskovým sektorom pri vytváraní príležitostí pre PZ a OZ, žiakov a rodičov k spoločným aktivitám s cieľom zvyšovať ich digitálne zručností.

e. Podporovať aktivitu žiakov, ktorí preukazujú vyššiu mieru digitálnych zručnosti pri podpore digitálnych zručností PZ a OZ.

Vzdelávacie aktivity

- Digitálne zručnosti – kontinuálne vzdelávanie učiteľov, MŠVVaŠ SR
- Inovačné vzdelávanie v oblasti digitálnych zručností a projektového vyučovania e-Twinning
- Bezplatne školenie Digital Skills
- Bezplatné školenie Hrdinovia internetu
- Vzdelávania pre Školských digitálnych koordinátorov – Digitálna transformácia vzdelávania a školy (UPJŠ) a Program koordinátorov digitálnych kompetencií (JA Slovensko)

Metodické a podporné materiály

- Nástroj Sebahodnotenie efektívneho učenia prostredníctvom použitia inovatívnych vzdelávacích technológií (SELFIE)
- SELFIEforTEACHERS – On-line nástroj, ktorý pomôže učiteľom základných a stredných škôl zamyslieť sa nad tým, ako využívajú digitálne technológie vo svojej profesionálnej praxi
- CheckIn for Higher Education – nástroj sebareflexie v rámci digitálnych zručností vychádza z Európskeho rámca pre digitálne kompetencie pedagógov, (v anglickom jazyku)
- IT FITNESS TEST

- Bezpečne online – modulové vyučovacie hodiny v prezentáciách, pokrývajú vzdelávacie štandardy štátneho vzdelávacieho programu (ďalej len „ŠVP“) a aktuálne témy bezpečnosti v online priestore.
- (NE)Bezpečne v sieti: Manuál rozvoja kritického myslenia v online priestore. Centrum pre podporu neformálneho vzdelávania, 2021

Programy

- IT Asociácia Slovenska
- Digitálna koalícia
- Digitálna inteligencia (DigiQ)
- GROWNi – platforma poskytuje informácie o príležitostiach pre osobný a profesionálny rozvoj v rôznych oblastiach, vrátane rozvoja digitálnych zručností (napr. programovanie, online bezpečnosť)
- Program koordinátorov digitálnych kompetencií

12 Prevencia rizikového správania

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Výskumy z oblasti prevencie
- Prieskum, tabak, alkohol, drogy. VÚDPaP, 2018
- Vplyv legálnych a nelegálnych drog na život žiakov základných a stredných škôl. CVTI, 2019, výskum
- Sociálne determinanty zdravia školákov. Národná správa o zdraví a so zdravím súvisiacom správaní 11, 13 a 15-ročných školákov, na základe prieskumu uskutočneného v roku 2017/2018 v rámci medzinárodného projektu „Health Behaviour in School-aged Children“ (HBSC)

Priority/odporúčania

a. Pri realizácii preventívnych činností školy sa odporúča spolupráca centrami poradenstva a prevencie, ktorá by mala byť vnímaná ako integrálna súčasť školských aktivít.
b. Podporovať zapájanie sa PZ a OZ a mládeže do akreditovaných vzdelávacích programov zameraných na prevenciu sociálno-patologických javov, protidrogovú prevenciu, prevenciu kriminality a odborných pracovísk poradenských a preventívnych služieb v regióne (kontakty na krajských koordinátorov prevencie kriminality)
c. Vopred preveriť ponúkané aktivity a programy prevencie (v prípade potreby aj na cirkevnom odbore Ministerstva kultúry SR a občianskom združení Integra – Centrum prevencie v oblasti siekt, ktorá sa venuje prevencii v oblasti zhubných kultov a siekt a pôsobenia psychickej manipulácie, s cieľom zabrániť poskytovaniu alebo sprístupňovaniu informácií, ktoré by mohli viesť k rôznym formám intolerancie.
d. Poskytnúť rodinám žiakov, u ktorých sa vyskytli prejavy rizikového správania, stali sa obeťami násilia, prejavujú samovražedné sklony (či už v škole alebo doma), príp. majú iný problém, kontakt na regionálne centrá poradenstva a prevencie.

Metodické a podporné materiály

- Metodika zameraná na prevenciu a podporu využívania aktivizujúcich metód, skupinovej práce, diskusie a kooperatívneho riešenia úloh pri práci so žiakmi.

- Školská socializácia a nové výzvy v prevencii pomôcka k základnej orientácii sa v nových výzvach v prevencii nežiaduceho, rizikového správania žiakov a zároveň rámcové metodické odporúčania, ako na ne reagovať
- Časopis Prevencia zameraný na prevenciu sociálno-patologických javov v rezorte školstva.
- Pomoc obetiam trestných činov – Prevencia kriminality
- Zoznam akreditovaných vzdelávacích programov k 28.01.2021

Prevencia šikanovania a kyberšikanovania

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- Zákon 236/2021 Z. z., ktorým sa dopĺňa Trestný zákon SR. Na jeho základe pribudol do Trestného zákona nový trestný čin *nebezpečného elektronického obťažovania*, a to s účinnosťou od 1. júla 2021
- Smernica Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach (ďalej len „smernica“)
- Akčný plán riešenia šikanovania v školách a školských zariadeniach na roky 2022 – 2023
- Akčný plán k Národnej koncepcii ochrany detí v digitálnom priestore na roky 2022-2023
- Národná koncepcia ochrany detí v digitálnom priestore
- Národná stratégia kybernetickej bezpečnosti na roky 2021 – 2025, opatrenie 4.2.3 a 4.6.3
- Akčný plán realizácie Národnej stratégie kybernetickej bezpečnosti
- Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021-2028, opatrenie 8.1.4 a 8.1.5

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Bulettin od Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie k téme kyberšikanovanie a šikanovanie
- Vybrané výsledky z výskumu zameraného na používanie internetu, online aktivity a potencionálne riziká z pohľadu žiakov základných a stredných škôl
- Ako zostaviť intervenčný tím na škole, Prevencia a riešenie šikanovania sprievodca pre školské prostredie
- Skúsenosti detí s nenávistou na internete. EU Kids Online, 2021 (anglicky)
- Skúsenosti mladých ľudí so sexuálnymi správami online. *Prevalencia, typy sextingu a emocionálne reakcie v európskych krajinách.* EU Kids Online, 2021 (anglicky)
- Slovenské deti a dospievajúci na internete. EU Kids Online IV na Slovensku, 2020
- Šikana a kyberšikana na školách. Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, 2018
- Subjektívne vnímanie bezpečia obyvateľmi SR. Odbor prevencie kriminality MV SR, 2021 – prieskum
- Výskumné správy – projekty e-bezpečí, Česká republika

Priority, odporúčania

a. Monitorovať a odhaľovať negatívne javy v správaní žiakov a príznaky šikanovania využívaním rôznorodých diagnostických nástrojov; odhaľovať zdroje rizikového správania a sociálno-patologických javov a uplatňovať účinné prostriedky na ich elimináciu. Informovať bezodkladne zákonných zástupcov žiakov o výskyte problémového javu v správaní žiaka alebo zhoršenia jeho prospechu.

b. Zvyšovať u žiakov povedomie o trestnoprávnej zodpovednosti pri prejavoch šikanovania či iného rizikového správania a u PZ a OZ ich povedomie o trestnoprávnej zodpovednosti v prípade jej neriešenia v súlade so smernicou.

c. V súčinnosti so zariadeniami poradenstva a prevencie spolupracovať na programoch prevencie šikanovania a organizovať preventívne aktivity v danej oblasti **pred detekovaním neželaného javu**.

d. Venovať zvýšenú pozornosť budovaniu pozitívnej klímy triedy, školy ako prevenciu šikanovania a iného rizikového správania sa žiakov **venovať pozornosť celokolektívnym riešeniam.**

Webináre

s informáciami o šikanovaní a kyberšikanovaní:

- Riešenie krízovej situácie – práca so žiakmi, s triedou
- Poradný/komunitný kruh a bezpečie v triede
- Nenávistné prejavy na internete pre odborných a pedagogických zamestnancov a rodičov
- Inovácie – "Zippyho kamaráti"
- Práca so skupinou v online priestore
- Skupinová dynamika a možnosti jej využívania v online priestore
- Sociálne vzťahy v triede – čo všetko o nich môžem vedieť? 1. časť | 2. časť
- Rizikové správanie žiakov v škole a čo s ním?
- Rozvíjanie odolnosti ako prevencia šikanovania a radikalizácie mládeže
- Ako naučiť deti v MŠ využívať zdravé formy zvládania záťažových situácií
- Šikanovanie – prevencia a intervencia z pohľadu školského podporného tímu

Podcasty

venované problémovému resp. rizikovému správaniu vrátane šikanovania:

- Problémové správanie žiaka v škole –1. časť | 2. časť
- Rizikové správanie a jeho prevencia
- Zažilo vaše dieťa kyberšikanu?
- Deti a hoaxy
- Máme na Slovensku detské gangy?
- Krízová intervencia a prevencia na školách a poradenských zariadeniach
- Sociálna klíma na škole a v triede
- Šikana – praktické aktivity
- Čo keď je moje dieťa agresorom?
- !incident podcast o kybernetickej bezpečnosti a odvrátenej strane technológií okolo nás

Manuály

opisujú odborné činnosti OZ a cieľovú skupinu, ktorej sa OZ venuje; venujú sa aj téme prevencie rizikového správania, vrátane šikanovania:

- Manuál začínajúceho sociálneho pedagóga
- Manuál začínajúceho školského psychológa
- Manuál začínajúceho špeciálneho pedagóga
- Manuál začínajúceho liečebného pedagóga

Príručky, programy

s aktivitami, postupmi, ktoré sú zamerané na univerzálnu a selektívnu prevenciu rizikového správania, vrátane šikanovania:

- Cesta k emocionálnej zrelosti – metodická príručka I. | metodická príručka II. | program | manažment triedy
- Skupinová dynamika v školskej triede
- Manažment triedy
- Čo robiť keď...
- Nástrahy dnešnej doby v kontexte školskej triedy
- Násilie v škole
- Užitočné dotazníky – pedagóg | kyberšikanovanie
- CyberSec.sk - informácie o kybernetickej bezpečnosti z pohľadu národnej a medzinárodnej bezpečnostnej politiky
- Program #Cyber4Kids
- Riešenie šikanovania v školskom prostredí. CPPaP Banská Bystica, 2020
- Niektoré skúsenosti v riešení kyberšikanovania. Odborný časopis Sociálna prevencia, č. 2/2021
- Informačný materiál pre učiteľov a rodičov (*Zapojme všetkých a postavme sa proti šikanovaniu online a offline!* úvodný link je po anglicky)
- Kyberšikanovanie, prevenciakriminality.sk
- Viacjazyčný portál o kyberšikane, CYBERHELP.eu
- Portál ovce.sk – náučné videá pre deti a žiakov z oblasti kyberšikany a kybernetickej bezpečnosti.
- Portál beznástrah – sprievodca online svetom (predtým Deti na nete)

Organizácie

zaoberajúce sa kybernetickou bezpečnosťou pri zvyšovaní povedomia u žiakov o počítačovej kriminalite: Digiq, OZ Preventista, Buď safe online, Hrdinovia Internetu

Ďalšia podpora

- Viac ako ni(c)k - Národná linka na pomoc deťom v ohrození – nonstop bezplatná pomoc pre deti a mladých, ktorí sa ocitli v vážnej situácii
- Odpíšeme Ti – linka detskej istoty pre deti a mladých ľudí – obete šikany. Možnosť volať anonymne na bezplatné telefónne číslo 116 111
- Poradňa IPčko – bezplatná pomoc, internetová linka dôvery pre mladých
- Nedaj sa, hovor o tom! – putovné multimediálne predstavenie rieši priamo na školách pútavým spôsobom problematiku šikanovania, rasizmu, sociálnej nerovnosti či kyberšikany
- Detstvo bez násilia – národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch
- Služby Národného centra kybernetickej bezpečnosti SK-CERT

Prevencia obchodovania s ľuďmi

Súvisiace právne predpisy

Trestný zákon SR (zákon č. 300/2005 Z. z., 2. hlava, konkrétne § 179)

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2019 –2023 (príklady dobrej praxe na str. 12 – 18).
- Výskum v oblasti prevencie, CVTI SR – záverečné správy z výskumov v oblasti prevencie

Priority/odporúčania

a. Zvýšiť informovanosť a osvetu v školách v oblasti najčastejších prejavov obchodovania s deťmi: sexuálne vykorisťovanie, pracovné vykorisťovanie, nútené žobranie, nútené sobáše.
b. Realizovať preventívne aktivity s vyškolenými OZ v zariadení poradenstva a prevencie v danej oblasti.
c. Oboznamovať žiakov o linkách pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.

Metodické materiály a odborná pomoc

- Informačné centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevenciu kriminality
- Obchodovanie s ľuďmi, MV SR
- Oddelenia prevencie Policajného zboru, kontakty na krajských koordinátorov prevencie
- Národná linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi, 0800 800 818 – odborne vyškolení operátori poskytujú preventívne informácie, ale dokážu aj adekvátne zareagovať, ak by išlo o volanie potenciálnej obete obchodovania s ľuďmi.
- Propagačné, osvetové materiály a iné materiály k problematike obchodovania s ľuďmi, vhodné pre žiakov
- Situácia v oblasti obchodovania s ľuďmi na Slovensku

Prevencia sexuálneho zneužívania a vykorisťovania

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- Lanzarote Convention – SLOVAK (gov.sk) – Dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním (tzv. Lanzarotský dohovor)
- Dokumenty – MPSVR SR (gov.sk) – *Dohovor o právach dieťaťa* (preklady do slovenského jazyka a do jazykov národnostných menšín) spolu s *Opčnými protokolmi* k danému dohovoru (vrátane zamerania sa na detskú prostitúciu a detskú pornografiu, ako aj na právo detí na ochranu pred telesnými trestami)
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV

Informácie o zdrojoch poznania a dát (zdroj):

- Koordinačno-metodického centrum pre rodovo podmienené a domáce násilie; informácie o zákonoch a strategických rámcoch v oblasti prevencie a eliminácie násilia na ženách

Priority a odporúčania

a. zvýšiť informovanosť a osvetu v školách v oblasti najčastejších prejavov obchodovania s deťmi: sexuálne vykorisťovanie, pracovné vykorisťovanie, nútené žobranie, nútené sobáše.
b. zabezpečiť informovanosť o rizikách sexuálneho zneužívania a vykorisťovania detí, ako aj o rizikách detskej pornografie a obchodovania s deťmi veku primeraným spôsobom

Metodické materiály a odborná pomoc

- *Situácia detí, svedkov domáceho násilia, výzvy a možnosti intervencie* – príručka pre PZ a OZ
- Príručka a o syndróme CAN (metodická príručka zameraná na témy ako týranie dieťaťa, sexuálne zneužívanie dieťaťa, zanedbávanie dieťaťa, špecifické formy násilia na deťoch, odborná pomoc dieťaťu, prípadové štúdie)
- Metodický list k problematike sexuálneho násilia a zneužívania detí
- Chráňme deti pred násilím – leták
- Nie Si Na Predaj – Každá žena má svoju hodnotu. Slovenská katolícka charita – náučné informačné video k prevencii zneužívania žien
- Kontakty pomoci
- Detstvo bez násilia (gov.sk) – Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch

Prevencia radikalizmu a extrémizmu

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- Trestný zákon SR, 12. hlava, § 421 – § 425)
- Prevencia kriminality|Koncepcia boja proti radikalizácii a extrémizmu do roku 2024 – nadväzuje na Koncepciu boja proti extrémizmu na roky 2015 – 2019

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Analýza údajov z výskumov zameraných na zistenie skúseností, názorov a postojov žiakov základných a stredných škôl na extrémizmus a rasizmus. CVTI, 2020
- Názory žiakov základných a stredných škôl na prejavy extrémizmu a ich pohľad na terorizmus. CVTI, 2019 – výskum,
- Čo je radikalizácia a ako sa jej dá predchádzať. Európsky parlament, 2021 – opatrenia EÚ
- Prevencia kriminality – extrémizmus, MV SR

Priority a odporúčania

Realizovať prevenciu radikalizmu a extrémizmu vo výchovno-vzdelávacom procese.

Metodické a podporné materiály

- Odborné informácie, metodické námety/inšpirácie na témy globalizácia, ľudské práva, radikalizácia, extrémizmus, migračná kríza a výchova k hodnotám národného a svetového kultúrno-historického dedičstva, ŠPÚ
- Riešenia proti radikalizácii mládeže (sprievodca pre pracovníkov v prvej línii)
- Metodické odporúčania pre ZŠ a SŠ v SR k výučbe témy holokaust
- Doplnkové edukačné materiály k výučbe témy holokaust v základných a stredných školách, vypracovaný v spolupráci s Múzeom holokaustu v Seredi, vrátane metodického listu, ŠPÚ
- Odporúčania Pre Výučbu A Vzdelávanie O Holokauste. IHRA, 2019 – metodická pomôcka pre pedagógov (praktické rady a tipy ako správne vyučovať o holokauste) – publikácia
- Prevencia-proti-radikalizácii-v-online-prostredí. MV SR, 2019 – odborná príručka
- Príručka pre učiteľov a učiteľky o predchádzaní násilnému extrémizmu. UNESCO, 2016

- Výučba kontroverzných tém prostredníctvom Výchovy k demokratickému občianstvu a ľudských práv (EDC/HRE) – Vzdelávací balíček pre učiteľov a učiteľky. Rada Európy, 2015, preklad – publikácia obsahuje aj program vzdelávacích činností
- Divadelná inscenácia DOMOV (kde je ten tvoj?) s následnou diskusiou, ktorú pripravilo Divadlo Nová scéna Bratislava. Úlohou inscenácie je demýtizovať pojem utečenec a azyl a poukázať na neľahké osudy konkrétnych ľudí.

13 Globálne vzdelávanie

Začlenenie globálneho vzdelávania na Slovensku vychádza zo Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce na roky 2019 – 2023, ako aj z Agendy 2030. Cieľom je zvyšovať povedomie žiakov o globálnych témach. Vedie k rozvoju kritického myslenia a k hlbšiemu porozumeniu oblastí a tém, ktoré sa týkajú celého sveta, prebúdza potrebu prispieť k väčšej spravodlivosti, rovnosti a ľudským právam pre všetkých. V globálnom vzdelávaní ide o pedagogický prístup, ktorý podporuje viaceré perspektívy a dekonštrukciu stereotypov a stavia na prístupe zameranom na študenta s cieľom podporiť kritické povedomie o globálnych výzvach a angažovanosť pre udržateľný životný štýl.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Správa o dosiahnutých výsledkoch v národných prioritách implementácie Agendy 2030

Metodické a podporné materiály

- Metodické príručky a iné vzdelávacie materiály pre globálne vzdelávanie, zamerané predmetovo alebo tematicky
- Metodické materiály
- Vzdelávacie materiály, portál Globálne vzdelávanie
- Európsky rámec kompetencií v oblasti udržateľnosti (tzv. GreenComp – zelených kompetencií identifikuje súbor 12 kompetencií k udržateľnosti, ktoré, ktoré podporujú spôsoby empatického a zodpovedného myslenia, plánovania a konania a starostlivosť o našu planétu a verejné zdravie. Publikácia je preložená aj do slovenského jazyka a ponúka aj prípady použitia zelených kompetencií vo výchovno-vzdelávacom procese v rôznych kontextoch učenia sa, vzdelávacie štandardy pre každú kompetenciu a škola ju môže použiť ako pomôcku pri ich zaradení do školského vzdelávacieho programu. Vďaka otvorenej iniciatívnej skupine „GreenComp Community“ majú učitelia a učiteľky možnosť zúčastňovať sa bezplatných webinárov, v ktorých členovia skupiny zdieľajú svoje skúsenosti s vyučovaním a hodnotením nadobudnutých zelených kompetencií k udržateľnosti.
- Publikácie a metodické príručky, Sokratov inštitút
- Online nástroj na učenie o rozmanitosti a diskriminácii založený na skutočných príbehoch a skúsenostiach mladých ľudí Stories that Move

Environmentálna výchova

Informácie o zdrojoch poznania a dát

a. *Čo vás v tej škole učia – Analýza stavu formálneho environmentálneho vzdelávania na Slovensku*. Inštitút environmentálnej politiky na MŽP SR a Inštitút vzdelávacej politiky na MŠVVaŠ SR, 2021 – štúdia; dôležité zistenia:

- žiaci vykazujú relatívne slabšie výsledky v globálnych otázkach, kde sa vyžaduje kritické myslenie a uvedomenie si vzájomných súvislostí
- žiaci sú si plne vedomí dôležitosti environmentálnych problémov. Menej rozhodní sú v postojoch k významu vlastného každodenného konania

b. *Čo si myslia mladí? Analýza dotazníkového prieskumu medzi stredoškolákmi.* IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2021 – prieskum; väčšina respondetov považuje klimatické zmeny za vážny problém do budúcnosti

c. Stratégia environmentálnej politiky SR do roku 2030*, kapitola 13*

d. Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 – 2028, Opatrenia 9.1.2 – 9.1.4

Priority/odporúčania

a. Využívať aktivizujúce a zážitkové vyučovacie metódy zamerané na prepájanie teórie s praktickými problémami: vzdelávanie k pro-environmentálnym hodnotám, osobnú skúsenosť, aktívnu participáciu a environmentálny aktivizmus žiakov zameraný na hľadanie dialógu.

b. Využiť detské vzory (tzv. eco influencerov) s cieľom zvyšovať povedomie o udržateľnom životnom štýle a o možnostiach ochrany životného prostredia.

c. Zapájať sa do projektov, programov a súťaží s environmentálnym zameraním.

d. Implementovať témy globálneho vzdelávania, vrátane tém týkajúcich sa klimatickej zmeny.

Metodické a podporné materiály

- Metodické usmernenie k zavádzaniu prierezovej témy environmentálna výchova do ŠkVP
- Metodické modely plnenia niektorých cieľov environmentálnej výchovy
- Publikácia *Sprievodca neformálnou environmentálnou výchovou a vzdelávaním pre udržateľný rozvoj – Inšpirácie pre učiteľov a pracovníkov s mládežou*, MŽP SR
- Učebnica *Environmentálna výchova v súvislostiach,* TU vo Zvolene a CEEV Živica
- Environmentálny časopis pre deti v materských školách a mladší školský vek Stromáčik, o. z. Strom života
- Metodické inšpirácie, UMB Banská Bystrica

Projekty a aktivity

- Medzinárodný celoročný vzdelávací projekt nadácie Green Foundation s názvom Roots & Shoots Slovakia
- Medzinárodný projekt GLOBE zameraný na bádateľsky orientované vzdelávanie
- Zoznam akreditovaných vzdelávacích programov k 28.01.2021 (aj v danej oblasti)

Hodnotová výchova, ľudské práva

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)
- Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv
- Národná stratégia na ochranu detí pred násilím
- Dohovor o právach dieťaťa

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Ľudské práva v škole (Názory učiteľov základných a stredných škôl). CVTI, 2019, prieskum
- Ľudské práva v škole – vnímanie a dodržiavanie ľudských práv a práv dieťaťa v školskom prostredí. CVTI, 2019, výskum
- Výskumy, prieskumy a analýzy, CVTI

Priority/odporúčania

a. Podporovať rozvoj kompetencií pre demokratickú kultúru prostredníctvom komplexných interaktívnych aktivít zohľadnením všetkých aspektov štyroch dimenzií – hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické porozumenie.

b. Posilňovať spoluúčasť žiakov na riadení života školy efektívnejšou spoluprácou so školskými parlamentmi a prispievať tak k rozvíjaniu výchovy k demokratickému občianstvu a občianskej spoločnosti.

c. Klásť dôraz na implementáciu hodnotovej výchovy do všetkých zložiek výchovno-vzdelávacieho procesu.

d. Podporovať povedomie o schopnostiach a prínose osôb so zdravotným postihnutím.

e. Reflektovať na aktuálnu spoločensko-kultúrnu situáciu u nás a vo svete z pohľadu hodnotového vzdelávania a uplatňovania/porušovania etických a morálnych prvkov.

Metodické a podporné materiály

- Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru
- Vzdelávacie zdroje a nástroje vrátane portfólia zamerané na rozvoj kompetencií pre demokratickú kultúru (v anglickom a francúzskom jazyku)
- Vzdelávacie aktivity zamerané na podporu rozvoja kompetencií pre demokratickú kultúru (v anglickom a francúzskom jazyku) :
- Školy, ktoré menia svet – metodická príručka pre základné školy a stredné školy (občianska náuka, etická výchova, mediálna výchova), 2. časť
- Metodické materiály na etickú a občiansku výchovu
- Hodnotova-vychova-skolach – v kontexte Dohovoru o právach dieťaťa
- Metodické materiál pre ZŠ a SŠ Korupcia – námety na vyučovanie
- Ako viesť žiakov k férovosti (metodické listy pre 10 triednických hodín s aktivitami pre žiakov, vedúcimi k podpore nadpredmetovej hodnotovej výchovy v školách

Projekty/súťaže

- projekt Detský čin roka – príbehy detí obsahuje nezištnú pomoc (prosociálne správanie)
- Sieť demokratických škôl – projekt Rady Európy (v anglickom a francúzskom jazyku)

14 Finančná gramotnosť a podnikateľské zručnosti

Zdroj poznania a dát

Národný štandard finančnej gramotnosti okrem finančných tém integruje aj spotrebiteľskú výchovu, protikorupčnú výchovu, výchovu k podnikaniu, ako aj výchovu proti podvodom pri využívaní verejných zdrojov.

Priority/odporúčania

Podporovať rozvoj finančnej gramotnosti v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu a zapracovať Národný štandard finančnej gramotnosti 1.2 (ďalej len „NŠFG“) do školského vzdelávacieho programu.

Metodické a podporné materiály

a. Metodika pre zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do školského vzdelávacieho programu základnej školy a strednej školy
b. Odkazy na dôležité dokumenty, pomocné materiály na podporu výučby finančnej gramotnosti
c. Finančná gramotnosť 1 – Metodická príručka pre implementáciu finančnej gramotnosti do vzdelávania na prvom stupni základných škôl
d. Materiály a informácie na vyučovanie cvičnej firmy a zoznam registrovaných subjektov

15 Zdravie a pohyb

Informácie o zdrojoch poznania dát

- Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015 – 2025
- Medzinárodná štúdia o zdraví a so zdravím súvisiacim správaním školákov v sociálnom kontexte, HBSC Slovensko, 2018

Priority/odporúčania

a. Zvyšovať atraktivitu telesnej a športovej výchovy prostredníctvom moderných metód výučby.

b. Uplatňovať princípy aktívnej školy a zapojiť sa do pilotného projektu manažmentu kvality pohybových aktivít na školách tzv. Skóre Aktívnej školy.

c. Podporovať vzdelávanie PZ v témach na podporu aktívneho životného štýlu a trvalo udržateľného správania.

d. Aktívne sa zapájať do projektov:

- MODULY – projekt ministerstva školstva na zatraktívnenie telesnej výchovy
- Tréneri v škole – program splnomocnenca vlády pre mládež a šport
- Európsky týždeň športu
- Do školy na bicykli
- Európsky týždeň mobility (v anglickom jazyku)

e. V súvislosti s Akčným plánom prevencia obezity podporovať aj:

- vzdelávanie žiakov v oblasti zdravej výživy a životného štýlu,
- správny pitný režim a znížiť príjem sladených nápojov (obmedzením automatov so sladenými nápojmi),
- zvyšovanie konzumácie mliečnych výrobkov a čerstvého ovocia a zeleniny.

Metodický materiál

Vzdelávací štandard, metodické listy, prezentácie pre učiteľa a pracovné listy pre žiaka k voliteľnému predmetu *Viem, čo zjem* pre žiakov 4., 5. a 6. ročníka ZŠ:

Projekty/aktivity

- *Európsky týždeň športu* je iniciatívou Európskej komisie na podporu športu a fyzickej aktivity v celej Európe, ktorý sa spravidla uskutočňuje každý rok v septembri.
- *Moduly* je projekt zameraný na inovatívne formy vzdelávania telesnej výchovy na prvom stupni ZŠ. Projekt moduly bude pokračovať aj v školskom roku 2022/2023 a bude nadväzovať na pilotný projekt zo školského roku 2021/2022.
- Projekt *Olympijský odznak všestrannosti* (OLOV) je zameraný na všestranný rozvoj pohybových schopností žiakov na školách, aktiváciu k pravidelnému športovaniu a podporu súťaživosti.
- Program *Tréneri v škole* je zameraný na skvalitnenie a zatraktívnenie hodín telesnej a športovej výchovy zážitkovým spôsobom, budovanie pozitívneho vzťahu žiakov prvého stupňa ZŠ k športu, rozvíjanie ich všestrannej pohybovej gramotnosti a prehĺbenie ich záujmu o šport.
- *Program vzdelávania o olympijských hodnotách* (*Olympic Value Education Programme* – OVEP) je nástroj hodnotovej výchovy, ktorý prostredníctvom športu a kľúčových hodnôt olympizmu pomáha mladej generácii pri pestovaní pozitívnych charakterových vlastností.
- Športové, kultúrne a vzdelávacie súťaže pre žiakov materských, základných a stredných škôl, počas týždňa olympijských aktivít, na základe motta „Uč sa, hýb sa, objavuj!“
- *Skutočne zdravá škola* – neformálne edukačné aktivity, zvyšovanie kvality stravy a úrovne stravovania v školských jedálňach.
- Ponuka vzdelávania Národného športového centra.

16 Základné umelecké školy

Súvisiace právne predpisy

a. § 49 až § 52 zákona č. 245/2008 Z. z.
b. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 525/2021 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 324/2008 Z. z. o základnej umeleckej škole v znení vyhlášky č. 245/2011
Od 01.09.2023 vstúpia do platnosti nové, respektíve **revidované vzory pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie** pre základné umelecké školy:

- triedna kniha pre skupinové vyučovanie, triedna kniha pre individuálne vyučovanie (revidované),
- triedny výkaz pre skupinové vyučovanie, triedny výkaz pre individuálne vyučovanie (nové),
- rozvrh hodín (revidované),
- prihláška na štúdium (revidované),
- katalógový list žiaka základnej umeleckej školy pre prípravné štúdium a I. stupeň základného štúdia – hudobný odbor/ literárno-dramatický odbor/ odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby/ tanečný odbor/ výtvarný odbor (nové),
- katalógový list žiaka základnej umeleckej školy pre II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých - hudobný odbor/ literárno-dramatický odbor/ odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby/ tanečný odbor/ výtvarný odbor (nové).

Pre základné umelecké školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny budú od 01.09.2023 k dispozícii dvojjazyčné vzory pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie.

17 Neformálne vzdelávanie mládeže

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- Zákon č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 – 2028; opatrenia 5.1.5, 6.1.2, 8.1.1, 8.1.3, 9.1.4, 9.1.6

Informácie o zdrojoch poznania a dát

Výstupy projektov Pohnoj svoju budúcnosť a Budúcnosť mládeže 2035, YouWatch, 2022

- koncept budúcnosti ako participatívny nástroj v práci s mládežou
- publikácia ponúka skúsenosti a zistenia z práce s konceptom budúcnosti, ktoré sú využiteľné bez ohľadu na lokalitu
- je určená pre mládežnícky sektor, pre pracovníkov s mládežou, učiteľov, ako aj pre zástupcov samospráv a ponúka informácie o inovatívnych prístupoch v práci s mládežou a ich implementácii

Organizácie v oblasti práce s mládežou

- Asociácia krajských rád mládeže – členské organizácie
- Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar – projekty
- Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže
- YMCA
- Detská organizácia FÉNIX, o.z.
- Domka – Združenie saleziánskej mládeže
- Laura – Združenie mladých
- eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí
- Slovenský skauting
- Slovenská debatná asociácia
- I AMbitious Academy – ročný, program neformálneho vzdelávania pre ambicióznych stredoškolákov
- Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu

Podporné materiály a aktivity

- Tipy, ako tráviť voľný čas a nezruinovať pri tom svoj rozpočet – článok
- Otvorená hra: Hry a aktivity
- Akreditované vzdelávacie programy: zoznam v časti Akreditácia v kocke

18 Vzdelávacie zdroje

a. Register edukačných publikácií je dokument, v ktorom sú evidované všetky edukačné publikácie s platnou doložkou.
b. Informácie o poskytovaní príspevku na edukačné publikácie zo štátneho rozpočtu v školskom roku 2023/2024.
c. Informácie o poskytovaní prostriedkov mechanizmu na edukačné publikácie z Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky pre cudzie jazyky v školskom roku 2023/2024.
d. Kvalitu edukačných publikácií a ich súlad so ŠVP posudzujú recenzenti z registra recenzentov. V záujme odborného posudzovania edukačných publikácií sa môžu PZ a OZ prihlasovať do registra recenzentov pre všeobecno-vzdelávacie predmety a pre odborné vzdelávanie a prípravu v zmysle požadovaných kritérií a dokladov.

19 Program Erasmus+.

Súvisiace právne predpisy

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje „Erasmus+“: program Únie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Sprievodca programom Erasmus+ poskytuje komplexný prehľad všetkých aktivít financovaných z programu Erasmus+
- Národná stránka programu, prípadne www.eurodesk.sk.
- Sieť/IT platforma/komunita eTwinning ako súčasť programu Erasmus+

Program Erasmus+ je programom Európskej únie, ktorý podporuje aktivity v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu a realizuje sa v rokoch 2021 – 2027. Podporuje vzdelávaciu mobilitu, vytváranie partnerstiev inštitúcií a organizácií a rozvoj politík a spolupráce. Je zameraný na podporu všetkých sektorov vzdelávania (školského vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy, vysokoškolského vzdelávania, neformálneho vzdelávania v práci s mládežou, vzdelávania dospelých).

Program Erasmus+ sa zameriava na nasledujúce horizontálne priority:

- *Inklúzia:* Program Erasmus+ je nástrojom presadzovania práva na kvalitné a inkluzívne vzdelávanie. Financovať sa budú projekty, ktoré sa zameriavajú na rozvoj PZ a OZ, ako aj pracovníkov s mládežou pri práci s diverzifikovanými skupinami ľudí s rôznorodým sociálnym, ekonomickým či etnickým profilom alebo zdravotným znevýhodnením.
- *Zelený Erasmus:* Program podporuje projekty zamerané na rozvoj vedomostí, zručností, postojov aj v témach súvisiacich so životným prostredím a udržateľným rozvojom.
- *Digitalizácia:* Medzi kľúčové témy v oblasti digitálnej transformácie patria kvalitné digitálne vzdelávanie, stimulácia PZ pri tvorbe a využívaní digitálnych nástrojov a obsahov, ako aj zvyšovanie investícií do platforiem pre virtuálnu spoluprácu a digitálne vzdelávanie.
- *Participácia:* Programom sa podporuje aktívne občianstvo a etika v celoživotnom vzdelávaní, ako aj rozvoj sociálnych a medzikultúrnych kompetencií, kritického myslenia a mediálnej gramotnosti. Uprednostňujú sa projekty, ktoré ponúkajú príležitosti na účasť mladých ľudí na

demokratickom živote, sociálnu a občiansku angažovanosť prostredníctvom aktivít formálneho alebo neformálneho vzdelávania.

Priority/odporúčania

a. Školám sa odporúča zapojiť sa do programu Erasmus+ a využívať možnosti na predkladanie projektov v rámci tohto programu vrátane zapojenia samotných žiakov a podporiť rozvoj školy a zvyšovanie kvalitného vzdelávacieho prostredia prostredníctvom projektovej činnosti.

Cieľom projektov uvedených nižšie je zvyšovanie kvality, budovanie kapacít, podpora internacionalizácie prostredníctvom výmeny či vývoja inovatívnych postupov v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, digitálnej transformácie.

- Projekty mobility jednotlivcov (KA1):
  - mobilita PZ a OZ – napr. job shadowing (2 – 60 dní), učenie (2 dni – 1 rok), kurzy (2 – 30 dní),
  - hosťovanie expertov, PZ,
  - mobilita žiakov – skupinová (2 – 30 dní), krátkodobá (10 – 29 dní), dlhodobá (30 dní – 1 rok),
  - mobilita pracovníkov s mládežou – skupinová (2 – 60 dní),
  - mobilita mladých ľudí – skupinová (5 – 21 dní),
  - projekty v oblasti participácie.
- Partnerstvá pre spoluprácu (KA2):
  - kooperačné partnerstvá (min. 3 participujúce inštitúcie z 3 krajín v trvaní 12 – 36 mesiacov),
  - malé partnerstvá (min. 2 participujúce inštitúcie z 2 krajín v trvaní 6 – 24 mesiacov),

b. Na podporu virtuálnej spolupráce a virtuálnej mobility je možné využiť existujúci nástroj programu Erasmus+, ako je eTwinning. Medzinárodné partnerstvo škôl eTwinning podporuje rozvoj spolupráce škôl v Európe na spoločných projektoch prostredníctvom využívania digitálnej platformy a komunikácie v cudzom jazyku.

Metodické a podporné materiály

- Sprievodca programom Erasmus+ pre všetky subjekty, ktoré majú záujem o účasť na programe
- Možnosti pre záujemcov projektu eTwinning
- Projektové inšpirácie je možné nájsť na Platforme výsledkov projektov Erasmus+ (v anglickom jazyku), inšpirujte sa príbehmi úspešných učiteľov, ktorí sú súčasťou komunity eTwinning, ako sa dá zaujímavo a inovatívne učiť aj na diaľku
- Informácie v prípade záujmu o podanie projektu Erasmus+, postup na vytvorenie projektu eTwinning

20 Ďalšie programy podpory medzinárodnej mobility

a. FutureLeadersExchange Program (FLEX) je **ročný štipendijný program pre stredoškolákov**, je plne financovaný vládou USA a spravovaný Úradom pre vzdelávacie a kultúrne záležitosti amerického Ministerstva zahraničných vecí. Cieľom programu je poskytnúť študentom stredných škôl možnosť stráviť jeden rok v americkej hosťovskej rodine a študovať na americkej strednej škole. Prihlasovanie, výber, školenie pred odchodom a cestovné náležitosti organizuje American Council for International Education.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Štipendijný program Flex na ročný pobyt pre stredoškolákov
- Viac informácií o programe
- Flex na sociálnych médiách

b. Holocaust Teacher Training je **tréningový program o výučbe holokaustu pre učiteľov stredných škôl a druhého stupňa základných škôl**. Spravidla každý rok poskytuje veľvyslanectvo USA možnosť dvom učiteľom zo Slovenska zúčastniť sa týždenného programu počas letných mesiacov na vybraných amerických školách. Program je zameraný na prehĺbenie výučby o holokauste, oboznámenie pedagógov s novými výučbovými technikami a vzájomnú interakciu pedagógov z rôznych krajín sveta aj na získanie novej perspektívy výučby histórie holokaustu.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Program o výučbe holokaustu pre učiteľov

Metodické a podporné materiály

- Vzdelávacie materiály (v anglickom jazyku)
- Vzdelávacie videá (v anglickom jazyku)

c. Fulbrightove **štipendijné programy na pobyty pre učiteľov**, odborníkov a administrátorov stredoškolského štúdia umožňujú občanom SR študovať, učiť alebo robiť výskum v USA. Všetky štipendiá sú administrované v súlade s presnými celosvetovými pravidlami a riadené princípmi dvojstranných dohôd, vzájomného porozumenia, otvorenej súťaže, akademickej dokonalosti a profesionálnej oddanosti.

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Spojených štátov amerických o Komisii J. Williama Fulbrighta pre vzdelávacie výmeny v Slovenskej republike (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 198/2005 Z. z.).

Priority/odporúčania

Podpora medzinárodnej mobility pre jednotlivcov a inštitúcie

Informácie a podporné materiály

- Poskytovanie informácií o možnosti štúdia na vysokých školách v USA
- Informácie možnosti škôl získať asistentov výučby anglického jazyka z USA

21 Programy vzdelávania žiakov a učiteľov

a. Speaker Program – veľvyslanectvo USA v SR poskytuje možnosť slovenským školám a inštitúciám stretnúť sa s americkými diplomatmi ako aj s odborníkmi z rôznych oblastí formou prednášky pre žiakov/učiteľov na všeobecnú alebo špecifickú tému (napríklad štúdium v USA, víza, práca a cestovanie v USA, politika v USA, americká kultúra, hudba a výtvarné umenie, ochrana životného prostredia, sociálne veci a iné aspekty amerického života).

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Speakers Program Veľvyslanectva USA

b. Centrum pre talentovanú mládež (CTM) ponúka **študijné programy pre talentovaných žiakov** na Slovensku vo veku 11 – 18 rokov, z viac ako 100 predmetov. Online kurzy v anglickom jazyku sú vedené skúsenými vyučujúcimi. Prípravné kurzy na Advanced Placement (AP) skúšky sú vstupenkou na prestížne univerzity vo svete, predovšetkým v USA.

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Informácie o programe (v českom jazyku), v anglickom jazyku
- CTM na sociálnych médiách

22 Školský program

Školský program je program Európskej únie, ktorého cieľom je prispieť k zvýšeniu spotreby ovocia, zeleniny alebo mlieka a mliečnych výrobkov u zapojených detí a žiakov. Súčasťou programu sú aj sprievodné vzdelávacie opatrenia na budovanie správnych stravovacích návykov detí a žiakov a vytváranie ich pozitívneho vzťahu k poľnohospodárstvu.

Program zahŕňa:

- dodávanie a distribúciu mlieka a mliečnych výrobkov alebo dodávanie ovocia a zeleniny,
- realizáciu sprievodných vzdelávacích opatrení,
- propagáciu programu,
- hodnotenie a monitorovanie programu.

Súvisiace právne predpisy/dokumenty

- Stratégia Slovenskej republiky pre realizáciu Školského programu na školské roky 2023/24 až 2028/2029
- Nariadenie vlády SR č. 200/2019 Z. z. o poskytovaní pomoci na dodávanie a distribúciu ovocia, zeleniny, mlieka a výrobkov z nich pre deti a žiakov v školách v platnom znení

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Informácie o Školskom programe
- Podrobnejšie informácie o vykonávaní Školského programu
- EÚ program podpory konzumácie ovocia, zeleniny a mlieka v školách

Metodické a podporné materiály

- Metodika implementácie Školského programu

23 Školské stravovanie

Informácie o zdrojoch poznania a dát

- Materiálno – spotrebné normy a receptúry pre školské stravovanie (platné od 1.9.2021)
- Metodika k Materiálno – spotrebným normám a receptúram pre školské stravovanie (platná od 1.9.2021)
- Materiálno – spotrebné normy a receptúry pre diétne stravovanie (platné od 1.9.2023)

Kontakty na metodikov pre školské stravovanie z Regionálnych úradov školskej správy

Regionálny úrad školskej správy v Banskej Bystrici
Mgr. Ľudmila Očenášová
048/32 26 307
ludmila.ocenasova@russ-bb.sk

Regionálny úrad školskej správy v Žiline
Mgr. Emília Berzáková
041/32 26 715
emilia.berzakova@russ-za.sk

Regionálny úrad školskej správy v Košiciach
MVDr. Ľubica Krajničáková
055/32 26 618
lubica.krajnicakova@russ-ke.sk

Regionálny úrad školskej správy v Trenčíne
Mgr. Marta Sršňová
032/32 26 811
marta.srsnova@russ-tn.sk

Regionálny úrad školskej správy v Prešove
Mgr. Mária Smetanková
051/32 26 911
maria.smetankova@russ-po.sk

Regionálny úrad školskej správy v Nitre
Ing. Miroslava Černá
037/32 26 408
miroslava.cerna@russ-nr.sk

Regionálny úrad školskej správy v Trnave
Mgr. Soňa Martišková
033/32 26 509
sona.martiskova@russ-tt.sk

Regionálny úrad školskej správy v Bratislave
Mgr. Jana Gers
02/322 26 212
jana.gers@russ-ba.sk

Príloha 1 Termíny školských prázdnin

Prázdniny šk. rok 2023/2024		Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		*27. október 2023 (piatok)*	30. október – 31. október 2023	*2. november 2023 (štvrtok)*
vianočné		*22. december 2023 (piatok)*	23. december 2023 – 7. január 2024	*8. január 2024 (pondelok)*
jarné	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	*16. február 2024 (piatok)*	19. február – 23. február 2024	*26. február 2024 (pondelok)*
	Košický kraj, Prešovský kraj	*23. február 2024 (piatok)*	26. február – 1. marec 2024	*4. marec 2024 (pondelok)*
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj	*1. marec 2024 (piatok)*	4. marec – 8. marec 2024	*11. marec 2024 (pondelok)*
veľkonočné		*27. marec 2024 (streda)*	28. marec – 2. apríl 2024	*3. apríl 2024 (streda)*
letné		*28. jún 2024 (piatok)*	1. júl – 1. september 2024	*2. september 2024 (pondelok)*

Prázdniny šk. rok 2024/2025		Posledný deň vyučovania pred začiatkom	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách
jesenné		*29. október 2024 (utorok)*	30. október – 31. október 2024	*4. november 2024 (pondelok)*
vianočné		*20. december 2024 (piatok)*	23. december 2024 – 7. január 2025	*8. január 2025 (streda)*
jarné	Košický kraj, Prešovský kraj	*14. február 2025 (piatok)*	17. február – 21. február 2025	*24. február 2024 (pondelok)*
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj	*21. február 2025 (piatok)*	24. február – 28. február 2025	*3. marec 2025 (pondelok)*
	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky	*28. február 2025 (piatok)*	3. marec – 7. marec 2025	*10. marec 2025 (pondelok)*
veľkonočné		*16. apríl 2025 (streda)*	17. apríl – 22. apríl 2025	*23. apríl 2025 (streda)*
letné		*27. jún 2025 (piatok)*	28. jún – 1. september 2025	*2. september 2025 (utorok)*

Prázdniny šk. rok 2025/2026		**Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin**	**Termín prázdnin**	**Začiatok vyučovania po prázdninách**
jesenné		*29. október 2025 (streda)*	30. – 31. október 2025	*3. november 2025 (pondelok)*
vianočné		*19. december 2025 (piatok)*	22. december 2025 – 7. január 2026	*8. január 2026 (štvrtok)*
jarné	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj	*13. február 2025 (piatok)*	16. február 2026 – 20. február 2026	*23. február 2026 (pondelok)*
	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	*20. február 2026 (piatok)*	23. február 2026 – 27. február 2026	*2. 3. 2026 (pondelok)*
	Košický kraj, Prešovský kraj	*27. február 2026 (piatok)*	2. marec 2026 – 6. marec 2026	*9. marec 2026 (pondelok)*
veľkonočné		*1. apríl 2026 (streda)*	2. apríl 2026 – 7. apríl 2026	*8. apríl 2026 (streda)*
letné		*30. jún 2026 (utorok)*	1. júl 2026 – 1. september 2026	*2. september 2026 (streda)*

Príloha 2 Použité skratky

CAN	Child Abuse and Neglect (slovenský jazykový ekvivalent je syndróm týraného, zneužívaného a zanedbávaného dieťaťa)
CPPPaP	Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie
CVTI SR	Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky
EČ MS	externá časť maturitnej skúšky
EÚ	Európska únia
GDPR	General Data Protection Regulation/všeobecné nariadenie na ochranu osobných údajov
ICILS	The International Computer and Information Literacy Study
IEA ICCS	International Association for the Evaluation of Educational Achievement (Medzinárodná asociácia pre hodnotenie výsledkov vzdelávania)
KVaKP	kariérové poradenstvo
MPC	Metodicko-pedagogické centrum
MPSVR SR	Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky
MŠ	materská škola
MŠ SR	Ministerstvo školstva Slovenskej republiky (pred rokom 2011)
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NIVAM	Národný inštitút vzdelávania mládeže
NÚCEM	Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OSN	Organizácia spojených národov
OZ	odborní zamestnanci
PFIČ MS	písomná forma internej časti maturitnej skúšky
PIAAC	Medzinárodné hodnotenie kľúčových kompetencií dospelých
PIRLS	Progress in International Reading Literacy Study
PZ	pedagogickí zamestnanci
RCPU	regionálne centrá podpory učiteľov
RIS	rezortný informačný systém
SR	Slovenská republika
SŠ	stredná škola
ŠkVP	školský vzdelávací program
ŠPÚ	Štátny pedagogický ústav
ŠVP	štátny vzdelávací program
ŠVVP	špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
TALIS	Teaching and Learning International Survey
TIMSS	Trends in International Mathematics and Science Study
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization/ Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru
VJM	vyučovací jazyk maďarský
VJNM	vyučovací jazyk národnostnej menšiny
VÚDPaP	Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
ZŠ	základná škola